

DEN NORSKE KIRKE

Kristiansand kirkelige fellesråd

Møteinnkalling

Kristiansand kirkelige fellesråd

Møtedato: 11.02.2025 kl. 18:30

Møtested: Kirkevergens kontor

Arkivsak: 24/00098

Saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste

Godkjenning av protokoll	
1/25 KKF Godkjenning av protokoll 19.11.2024	3

Orienteringssaker	
2/25 Orienteringssaker februar 2025	41

Saker til behandling	
3/25 Godkjenning av vedtekter for gravplassene i Kristiansand	42
4/25 Arbeid med omstilling 2025	64

Eventuelt

DEN NORSKE KIRKE

Kristiansand kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas Andersen	414	24/00098-36	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Kristiansand kirkelige fellesråd	11.02.2025

Godkjenning av protokoll fra møte i fellesrådet 19.11.2024

Vedlegg:

Protokoll Kristiansand kirkelige fellesråd 19.11.2024

Saksorientering

Møteprotokoll fra fellesrådets møte 19.11.2024 ble sendt på epost.

Forslag til vedtak

Fellesrådet tok den godkjente møteprotokollen fra møtet 19.11.2024 til orientering.

DEN NORSKE KIRKE

Kristiansand kirkelige fellesråd

Møteprotokoll Kristiansand kirkelige fellesråd

Møtedato: 19.11.2024 kl. 18:30
Møtested: Kirkevergens kontor
Arkivsak: 24/00098

Til stede: Elin Saltrøe, Per Sigurd Sørensen, Rune Nikolaisen (fra kl. 19.00), Tom Otto Utsogn, Knut Asbjørn Koland, Wenche Bariås, Torun Gitmark, Vidar Jakobsen, Ole Fritjof Godtfredsen, Mari Sjøvold Haaland, Gunn Elisabeth R. Bjerke, Aud Sunde Smemo, Dag Øyulf Vige

Møtende varamedlemmer: Harry Arnold Omdal, Morten Richardsen, Dag Røise

Forfall: Arne Greibesland

Andre: Bente Urdal

Protokollfører: Andreas Andersen

SAKSLISTE		Side
Godkjenning av innkalling og saksliste		
Godkjenning av protokoll		
25/24	KKF Godkjenning av protokoll fra møte i fellesrådet 17.09.2024	2
Orienteringssaker		
26/24	KKF Orienteringssaker 19.11.2024	2
Saker til behandling		
27/24	KKF 2. tertialrapport 2024	4
28/24	KKF Økonomiplan 2025-2028	17
29/24	KKF Høringsutkast - reviderte vedtekter for gravplassene i Kristiansand	26
30/24	Utvidelse av stilling – barne og ungdomsarbeider i Randesund	30
31/24	KKF Hørings om rammer for kirkevalget	31
32/24	KKF Høringssvar - biskopens tilsyn	33
33/24	KKF Valg til KAs landsråd	34
34/24	KKF Møteplan 2025	35
35/24	KKF Konstituering 2025	36

Sted 05.02.2025

Elin Saltrøe
Leder

Andreas Andersen
Sekretær

Godkjenning av innkalling og saksliste

Godkjenning av protokoll

25/24 KKF Godkjenning av protokoll fra møte i fellesrådet 17.09.2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 KKF Arbeidsutvalg	07.11.2024	11/24
2 Kristiansand kirkelige fellesråd	19.11.2024	25/24

Saksorientering

Møteprotokoll fra fellesrådets møte 17.09.2024 ble sendt på epost.

Forslag til vedtak

Fellesrådet tok den godkjente møteprotokollen fra møtet 17.09.2024 til orientering.

Møtebehandling

Vedtak

Fellesrådet tok den godkjente møteprotokollen fra møtet 17.09.2024 til orientering.

(Enstemmig)

Orienteringssaker

26/24 KKF Orienteringssaker 19.11.2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 KKF Arbeidsutvalg	07.11.2024	12/24
2 Kristiansand kirkelige fellesråd	19.11.2024	26/24

Saksorientering

Organisasjon

- Opprettelse av prosjektgruppe for arbeide med omstilling
- Møte med kommunens formannskap 6. november
- Kirkevergen har engasjert rådgiver fra KA for å bistå med omlegging av LPR-system. Kommunen har bevilget ekstra midler til slik bistand.
- Utvalgsrapporten «Den norske kirkes selvforståelse og rolle i det livsynsåpne samfunnet» er overlevert Kirkerådet. (Utvalget ledet av kirkevergen.)
- Mulig deltakelse i prosesslederstudiet (Lent) for ledergruppa

Gravplass

- Møte med byråene gjennomført
- Behov for oppjustering av seremoniutstyr på Oddernes
- Møte med tros- og livssynssamfunnene gjennomført.
- Tveit gravplass åpnet
- Utlysning av konkurranse for rådgivertjenester, utvidelse av Voie gravplass
- Nytt informasjonsmateriell om gravplassene utarbeidet

HR

- Referat fra møte i ADMU: Stillingsinstrukser og reglement for arbeidstøy.
- Gjennomføring av risikovurderinger – arbeidsmiljø
- Medarbeidersamtaler med daglige ledere
- Status rekruttering / bemanning

Bygg

- Flekkerøy, oppfølging av garantisaker
- Separering av spillvann og OV Lund

Forslag til vedtak

Fellesrådet tok informasjonen til orientering.

Møtebehandling

Vedtak

Fellesrådet tok informasjonen til orientering.

(Enstemmig)

Saker til behandling

27/24 KKF 2. tertialrapport 2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 KKF Arbeidsutvalg	07.11.2024	13/24
2 Kristiansand kirkelige fellesråd	19.11.2024	27/24

Saksorientering

Økonomisk rapport ved 2. tertial viser en driftsmessig situasjon der en foreløpig forventer et samlet resultat om lag som budsjettert. Det forventes noe merinntekt på kremasjon og renteinntekter. Utgiftene til pensjonskassen forventes å bli lavere enn pensjonskassen signaliserte for et år siden, men ligger fortsatt over budsjettert nivå. Merinntektene forventes foreløpig å kunne bidra til inndekning av merutgifter pensjon. Ekstrabevilgning fra kommunen til vedlikehold har medført at den prekære situasjonen mht vedlikeholdsutgifter er under kontroll. Noen områder viser merinntekter og andre merutgifter, men samlet forventes rammen å holde. Merk at prognosen er usikker, i hovedsak som følge av nav refusjon, avregning til menighetene samt pensjonsavregning.

Det foreslås at premiefond ikke benyttes til dekning av pensjonspremie, men at en anvender fond AFP med inntil 0,427 mill. kr til dekning av merutgifter pensjon. Enkelte prosjekter må flyttes fra drift til investering og dette foreslås vedtatt.

Når det gjelder investering, er det noe finansiell tidsforskyvning. Dette gjelder hovedsakelig utvidelse av Randesund- og Tveit gravplass. Videre er det behov for å finansiere merforbruk på enkelte prosjekter, det vesentligste gjelder utbedring tak og tårn på Oddernes- og Tveit kirker.

DRIFT

Hovedoversikt drift per 2. tertial 2024

Beløpene er avrundet til hele 1 000 kr

	R-2. tertial	B-2. tertial	B 2024
Driftsinntekter			
Brukerbetaling, salg	-6 434 000	-5 864 000	-8 800 000
Refusjoner/overføringer	-13 937 000	-12 176 000	-18 271 000
*Kalkulatorisk inntekt tjenesteyting			-9 432 000
Tilskudd fra Dnk/stat	-12 164 000	-8 124 000	-12 191 000
Tilskudd fra kommune	-42 517 000	-51 753 000	-77 657 000
Sum brutto inntekter	-75 052 000	-77 917 000	-126 351 000
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	49 000 000	50 100 000	79 123 000
Kjøp av varer og tjenester	22 159 000	24 871 000	37 320 000

Refusjoner/overføringer	7 663 000	5 632 000	8 451 000
Kalkulatorisk utgift tjenesteyting			9 432 000
Sum brutto utgifter	78 822 000	80 603 000	134 326 000
Brutto driftsresultat	3 770 000	2 686 000	7 975 000
Finans			
Renteinntekter	-2 520 000	-2 686 000	-4 030 000
Renteutgifter		80 000	120 000
Finansresultat	-2 520 000	-2 606 000	-3 910 000
Avskrivninger			9 225 000
Motpost avskrivninger			-9 225 000
Netto driftsresultat	1 250 000	80 000	4 065 000
Bruk av fond Søgne			-46 000
Bruk av utjevningsfond			-1 000 000
Bruk av disp fond barne- og ungdomsarbeid og diakoni			-399 000
Bruk av disposisjonsfond			-941 000
Bruk av vedlikeholdsfond			-1 619 000
Bruk av fond åpen domkirke			-50 000
Bruk av fond teleslynge			-10 000
Årsresultat			0

Nedenfor følger kommentarer knyttet til driftsmessige forhold.

Inntekter

Brukerbetaling, salg

Festeinntekt, stell av graver og utenbys begravelse mv

Det er budsjettert med 8,8 mill. kr i festeinntekt, stell av graver, utenbys begravelse mv. Foreløpig er alle inntekter som gjelder stell av graver fakturert. Beløp viser mindreinntekt på om lag kr 60 000,-. Når det gjelder festeinntekter, faktureres relativt sent på året slik at under halvparten er fakturert ved utgangen av 2. tertial. Foreløpig forventes at budsjettet nås. Utenbys begravelse faktureres løpende. Her ser det foreløpig ut til at en kan forvente litt høyere inntekter enn budsjettert. Under forutsetning av at budsjettert nivå nås for festeinntekter, forventes foreløpig 0,3 mill. kr i merinntekt for området samlet for året sett under ett.

Refusjoner/overføringer

Budsjettet er oppregulert i samsvar med 1. tertial 2024. Dette gjelder refusjoner fra Grim og Hellemyr ifm trosopplæringstilskudd, til sammen 0,228 mill. kr.

Mva kompensasjon

Fellesrådet er omfattet av kompensasjonsordningen slik at inntekter og utgifter gir samme beløp. Ved 2. tertial er det inntektsført 3,7 mill. kr. Det er budsjettert med 4,0 mill. kr på årsbasis.

Refusjon menigheter

Menighetene refunderer fellesrådet for menighetsfinansierte stillinger, andel av strøm (for noen kirker) og bidrag til administrative utgifter. Foreløpig er menighetenes andel av lønnsutgifter betalt til og med 2. tertial. Når det gjelder strøm er menighetenes andel betalt til og med 1. halvår grunnet tidspunkt for strømfaktura. Bidrag til administrative utgifter er betalt i sin helhet. Erfaringsmessig blir det på årsbasis noe avvik i budsjetterte beløp grunnet nav refusjoner, vakanser, turnover, lønnsvekst mv. Lønnsvekst for 2024 er utbetalt i september og oktober. Virkningsdato er 1. mai. Dette innebærer at det forventes noe høyere refusjon fra menighetene i 3. tertial, enn i 1. tertial/2.tertial. Sykelønnsrefusjon og vakanser trekker i motsatt retning.

Nav refusjon

Refusjon fra NAV er budsjettert til 0,72 mill. kr for fellesrådet i 2024. Ved utgangen av 2. tertial var NAV refusjonen samlet på nær 2,1 mill. kr. Menighetsrådene skal ha sin andel av dette. Refusjon fra NAV vil kunne variere.

Når det gjelder andre refusjoner har fellesrådet blant annet mottatt ekstraordinær refusjon fra knif på 0,1 mill. kr som følge av naturskade og innbrudd.

Kalkulatorisk inntekt tjenesteyting

Ved tjenesteytingsavtaler skal kommunen beregne selvkostbeløp for utførelse av tjenesten. Beløpet skal stå likelydende i kommunens og fellesrådets regnskap. I økonomiplanen for 2024 er dette lagt inn med 9,432 mill. kr. Dersom kommunen endrer beløpet må fellesrådet endre tilsvarende. Kalkulatorisk inntekt skal tilsvare kalkulatorisk utgift.

Tilskudd fra Dnk

Tilskuddet omfatter i hovedsak trosopplæring, tilskudd til kateketer og diakoner samt midlertidig ekstraordinær refusjon grunnet merkostnad ved endret IT løsning med overgang til Kirkepartner. Merk at det ekstraordinære tilskuddet opphører permanent fra og med juni.

Det meste av tilskuddet er mottatt. Foreløpig anslag for året som helhet utgjør 12,2 mill. kr dvs om lag som budsjettert.

Tilskudd fra kommunen

Kommunalt tilskudd i 2024 var opprinnelig 70,281 mill. kr. Ifm 1. tertial bad fellesrådet kommunen om økte bevilgninger til vedlikehold. Kommunen bevilget 5,0 mill. kr til vedlikehold og 0,9 mill. kr til reparasjon av orgler i Grim og Søm kirker. I tillegg kommer kompensasjon for lønnsvekst på 1,476 mill. kr. Priskompensasjonen ble ikke økt. Til sammen medførte dette økning i driftsramme på 7,376 mill. kr. Samlet kommunalt driftstilskudd utgjør etter dette 77,657 mill. kr.

Utgifter

Lønn og sosiale utgifter

Ved 2. tertial viser periodisert regnskap mindreutgifter på lønn. Dette er før lønnsoppgjøret for 2024 er utbetalt. I følge KA utgjorde total forhandlingsramme 5,2%. Forhandlingsresultatet innebar noe ulik lønnsvekst for ansatte i fellesråd/menighetsråd og for ansatte i rettssubjektet Den norske kirke. De fleste ansatte i fellesråd/menighetsråd er ansatt i lønnsgrupper med garantilønn. For disse gruppene innebar oppgjøret et kronetillegg fra 01.05.24. For stillinger i menighetsråd/fellesråd som ikke er ansatt i en lønnsgruppe med garantilønn innebar oppgjøret et prosenttillegg fra 01.05.24 på 4,1%. Erfaringsmessig vil samlet justering av lønn avvike noe fra sentrale beregninger. Merk at menighetsrådene skal ha sin andel av eventuelle mindre-/merutgifter på menighetsfinansierte stillinger.

Det arbeides kontinuerlig med vurdering av alle vakante stillinger/sykefravær. I den grad det er mulig og forsvarlig søkes å holde stillinger vakante/minimere bruk av vikar for å bidra positivt til resultatet.

Når det gjelder pensjon, har Kristiansand kommunale pensjonskasse tidligere varslet at premien for 2024 blir noe høyere enn det nivå den har ligget på frem til 2022. I budsjett og regnskap har en lagt til grunn 15 pst som arbeidsgivers andel hvor merkostnad utover dette er vedtatt finansiert over premiefond. Pensjonskassen varsler nå at merkostnad pensjon for 2024 ikke blir like høy som signalisert høsten 2023. Et usikkert anslag indikerer en merutgift ift avsetning på i overkant av 1,0 mill. kr. Det foreslås derfor at merutgiften ikke belastes premiefond, men finansieres ved bruk av rest fond pensjon/afp samt over drift. Midler på fondet utgjør p.t. kr 426 792,91.

Kjøp av varer og tjenester

Budsjettet er økt med 7,579 mill. kr. Dette gjelder 5,9 mill. kr til vedlikehold fra kommunen, 1,619 mill. kr til vedlikehold fra fond (dette gjelder gamle vedtak fra 2021), kr 50 000,- til åpen Domkirke og kr 10 002,- til teleslynge Søgne.

ERP – nytt system

Fellesrådet og menighetsrådene kjøper tjenester fra kommunen, blant annet innen regnskap og lønn. Kommunen er nå i prosess for å anskaffe nytt system innen lønn og regnskap, og dette vil få konsekvenser for fellesrådet og menighetsrådene. Dersom det er mulig, ønsker fellesrådet å beholde dagens løsning hvor en kjøper tjenester av regnskap og lønn. Som følge av uavklarte spørsmål ift kommunens mulighet for leveranse til fellesrådet etter innføring av ny løsning, er det behov for at fellesrådet utreder problemstillinger, konsekvenser og muligheter. Kommunen er forespurt om 0,3 mill. kr til utredningsarbeid ifm 2. tertialrapport.

Energi

I 2022 fikk fellesrådet oppjustert driftsrammen med 1,8 mill. kr som følge av høye priser på strøm og olje. Dette er videreført. I første halvår var energiutgiftene relativt høye, og framskrivning av disse medfører at budsjettet brukes i sin helhet. Imidlertid har det vært arbeidet med å øke fokuset på strømsparing. Det forventes at dette skal gi noe effekt på samlet kostnad. Utetemperatur har også stor betydning, og foreløpig har høsten vært relativt mild. Avregning av energiutgifter foreligger ikke før på nyåret, slik at samlet effekt er usikker.

Overgang til Kirkepartner – IT

Fellesrådet byttet IT leverandør fra Kristiansand kommune til Kirkepartner i 2023. Som følge av at dette gav høyere utgifter enn forespeilet, har fellesrådet mottatt delvis kompensasjon fra januar til og med mai 2024. Samlet om lag 0,25 mill. kr. Fra og med juni bortfaller kompensasjonen permanent.

Digitalt arkiv

I løpet av 2024 har fellesrådet innført digital arkivløsning for alle menighetsråd og fellesrådet. Kommunen har gitt ekstramidler til dette. Beløp inngår i rammetilskuddet.

Vedlikehold

Høy prisvekst innen bygge bransjen merkes gjennom påfølgende økt press på vedlikeholdsmidlene. Fellesrådet fikk ekstraordinær bevilgning med 5,9 mill. kr i 2024 til utbedringer, hvorav 5,0 mill. kr til lekkasjer mv og 0,9 mill. kr til reparasjon av orgler. Foreløpig prioriteres:

Lekkasjer

- Søm kirke, nytt beslag med lufting. Det legges opp til ny teknisk løsning for å utbedre kondensproblematikk. Beløp inntil kr 100 000,-. Tiltaket overføres til investering.
- Voie kirke, impregnering av tårn.
- Vågsbygd kirke, utbedring av dør.
- Langenes kirke, impregnering av tårn samt to nye vinduer.
- Torridal kirke, beslag tårn og dør kirkerom.
- Grim kirke, bytte trevinduer bomberom.
- Oddernes kirke, installasjon kompressor sprinkelanlegg.

Orgelvedlikehold

Orglene i Søm kirke og Grim kirke skal repareres høsten 2024. Foreløpig er arbeidet ikke påbegynt og samlet kostnad er usikker. Det forventes at kostnaden vil holdes innen bevilget ramme.

Grim kirke – bytte av tak over inngangsparti

Tak over inngangsparti er fra byggeår og er byttet i 2024. Tiltaket overføres til investeringsregnskapet.

Grim kirke – teppe midtgangen

Teppe i midtgangen i kirkerommet skal skiftes. Det gamle er limt og er fra 1992. Nytt teppe vil beløpe seg til kr 195 750,-. Teppet er bestilt og vil bli levert innen årsskiftet. Fellesrådet har satt av kr 110 000,- til dette og menighetsrådet vil bekoste det overskytende. Fellesrådets beløp fondsfinansieres. Prosjektet overføres til investeringsregnskapet.

Torridal-, Justvik- og Hellemyr kirker – bytte brannsentral

Brannsentralene var nå så gamle at det ikke lenger var mulig å få reservedeler. I både Torridal-, Justvik- og Hellemyr kirker er derfor nye brannsentraler installert. Beløp overføres investeringsregnskapet.

Kristiansand Domkirke – puter, lys og lyd

Flere av putene er så gamle og slitte at det har vært nødvendig med nytt trekk. Samlet benyttes kr 100 000,- til dette. Beløp overføres investeringsregnskapet.

Det er tidligere bevilget kr 303 000,- til oppgradering av lyssetting/lysanlegg i kirkerommet i Domkirken. Arbeidet er startet, men det viser seg at beløpet ikke er tilstrekkelig. Videre er det bevilget kr 300 000,- til oppgradering av lydanlegg. Ny informasjon fra Domkirken innebærer at utgifter til lyd blir betydelig høyere enn bevilget ramme. Som følge av dette er ikke arbeid med lyd igangsatt. Domkirken har derfor bedt om at midler til lyd omdisponeres til lys med kr 300 000,-. Prosjektet overføres investering med inntil kr 603 000,-.

Kristiansand kapell – råte

Kapellet er gammelt, og det er funnet betydelige råteskader i vegg. Det er helt nødvendig å foreta utbedringer, og kapellet må stenges mens arbeidet pågår. Beløp overføres til investering med inntil kr 235 000,-.

Kristiansand Domkirke – utbedring fasade

Fellesrådet har tidligere år mottatt noen ekstramidler fra kommunen til utbedring av Domkirken. Restmidler benyttes i 2024 til ny innfesting av skifer på de runde tårnene. Foreløpig er innfesting utbedret på to av tårnene, arbeid på det tredje tårnet pågår.

Større vedlikeholdsarbeid - vedlikeholdsteamet

Etter sommeren har vedlikeholdsteamet malt vinduene i Oddernes kirke. I tillegg har teamet utført en del malerarbeid på Oddernes- og Tveit kirker som følge av nytt treverk etter utbedring av tak og spir. Teamet utfører løpende en del mindre vedlikeholdsoppgaver der hvor det er nødvendig.

Refusjoner/overføringer

Budsjett for 2024 er økt med 0,48 mill. kr grunnet økt tilskudd til trosopplæring for Grim- og Hellemyr menighetsråd samt ekstraordinært engangstilskudd til Voie menighetsråd.

Området gjelder i hovedsak overføringer til menighetsrådene samt mva. Når det gjelder overføringer til menighetsrådene er dette overført i sin helhet med 3,1 mill. kr. Beløpet inkluderer kontortilskudd og tilskudd til vedlikehold. Enkelte menighetsråd får også tilskudd til diakoni og trosopplæring. I tillegg kommer noe betaling til bispedømmerrådet for prestestillinger. Merk at for 2024 ble det overført kr 20 000,- ekstra per menighetsråd til lokalt vedlikehold i tillegg til kr 11 000 per kirke per menighetsråd. Dette var tenkt som en forsøksordning, men en erfarer at ordningen medfører for knappe rammer til vedlikehold fra fellesrådets side. Ubenyttede beløp bes derfor tilbakebetalt ifm årsoppgjøret. Unntaket er Voie hvor en for 2024

(engangssituasjon) foreslår at vedlikeholdsmidlene kan benyttes sammen med kontortilskudd.

Eksklusive mva er det budsjettet med om lag 4,5 mill. kr. Samlede utgifter forventes nær det budsjetterte.

Mva utgifter

Ved 2. tertial er det utgiftsført 3,7 mill. kr. Det er budsjettet med 4,0 mill. kr på årsbasis.

Kalkulatorisk utgift tjenesteyting

I økonomiplanen for 2024 er dette lagt inn med 9,432 mill. kr. Dersom kommunen endrer beløpet må fellesrådet endre tilsvarende.

Renteinntekter og renteutgifter

Rentenivået har ligget relativt høyt gjennom 2024. Videre har det vært arbeidet for å ha så god likviditet som mulig for at renteinntektene skal bidra positivt til resultatet. Det er budsjettet med netto finansresultat på 3,9 mill. kr. Deler av dette henføres gravlegater. Fellesrådets andel av renteinntekter er budsjettet til 3,8 mill. kr. På årsbasis forventes fellesrådets andel av renteinntekter å bli noe høyere enn dette. På usikkert grunnlag anslås en merinntekt i overkant av 0,6 mill. kr.

Samlet driftsmessig vurdering

Det er i særlig grad knyttet usikkerhet til pensjonsavregning, sykelønnsrefusjon og avregning for menighetene. Foreløpig forventes at budsjettet for 2024 vil holde. En del av utgiftene til oppgraderinger/utskifting av bygningsmessige forhold foreslås overført investeringsregnskapet.

INVESTERING

Hovedoversikt investering per 24.09.2024

Fellesrådet har bedt kommunen om økte bevilgninger ifm 1. tertial, jf også tekst under drift. Kommunen bevilget i 1. tertial ekstramidler til separering av vann og kloakk ved Lund kirke med 1,5 mill. kr, styrking av ramme til ny kjøll og frys på Oddernes kapell med 0,4 mill. kr samt 0,5 mill. kr til avfukter i Søgne kirke grunnet mugg problematikk.

En forutsetning for økte bevilgninger fra kommunen innen drift og investering var at fellesrådet tilbakebetalte ubenyttede bundne midler. Midlene stod på bundne investeringsfond og er tilbakebetalt til kommunen. Dette gjelder pensjon med 1,5 mill. kr, Flekkerøy kirkegård 4,9 mill. kr og Voie kirkegård kr 486 312,-. Til sammen kr 6 886 312,-

Per 24.09.24	R utgifter	Arsbudsjett	Merknader
Pensjon	2 029 000	2 350 000	Inklusiv tilbakebetaling av 1,5 mill. kr. Tilbakebetaling er fondsfinansiert.
Randesund gravplass	4 445 307	13 700 000	
Tveit gravplass	4 028 747	4 350 000	
Lund septik	0	1 500 000	
Ringeanlegg Søgne	0	200 000	
Avfukter orgel Søgne	0	500 000	
Oddernes kapell - kjø	1 023 932	1 000 000	
Rammefinansiering			Benyttes til finansiering av Oddernes kjø, tak Tveit og Oddernes,
Til inv fond		3 139 196	Hånes kontorer, Voie ventilasjonsanlegg
Kjøkken Langenes	353 656	125 000	Søgne menighetsråd betaler overskytende
Prosjektering universell utforming			
Vågsbygd	0	150 000	
Snøfreser	85 804	85 804	
Prosjekter fra tidligere år			
Oddernes utbedring tak og spir	292 744		1,0 mill. kr i tilskudd fra RA
Tveit utbedring tak og spir	3 252 982		1,0 i tilskudd fra RA
Flekkerøy kirke	107 120		Fondsfinansiert
Flekkerøy gravplass	4 950 231	4 900 000	Inklusiv 4,9 mill. kr tilbakebetaling til kommunen.
Voie ventilasjonsanlegg	1 740 576		Fondsfinansiert
Voie gravplass utvidelse	492 171	486 312	Inklusiv 0,486312 tilbakebetaling til kommunen.
Lund stoler	118 180	118 180	Fondsfinansiert.
Hånes nye kontorer	119 474		Fondsfinansiert.
Torridal gravplass	433 300		Fondsfinansiert.

Pensjon

Gjelder årlig innbetaling av egenkapitaltilskudd samt tilbakebetaling til kommunen med 1,5 mill. kr. Ubenyttet beløp avsettes bundet fond.

Randesund gravplass

Utvidelse av gravplassen pågår. Forventet ferdigstilling vil være medio 2025. Ett av gravfeltene vil imidlertid kunne tas i bruk senhøsten 2024.

Anlegget er komplekst og det er risiko for en del uforutsette utgifter, spesielt gjelder dette omlegging av vann og avløp samt elektroarbeider. Det forventes at samlet prosjektramme vil holde, men det kan være behov for å benytte noe av avsatte fondsmidler øremerket til formålet, i 2024.

Tveit gravplass

Utvidelse av gravplassen ferdigstilles i løpet av oktober 2024. Nye gravfelt forventes å kunne tas i bruk i løpet av november. Samlet ramme forventes å holde, men det kan være behov for å benytte noe av avsatte fondsmidler øremerket til formålet, i 2024.

Lund septik

Kommunen bevilget 1,5 mill. kr i 1. tertial til separering av vann og kloakk ved Lund kirke. Parkvesenet/ingeniørvesenet vil utføre arbeidet på vegne av fellesrådet. Arbeidet forventes påbegynt i løpet av høsten 2024.

Ringeanlegg Søgne

Søgne menighetsråd har bedt om å få omdisponere midler fra automatisk lukeåpner til ringeanlegg. Dette ble vedtatt i 1. tertial. Anlegget finansieres av fond avsatt til Søgne.

Avfukter orgel Søgne

I 1. tertial bevilget kommunen 0,5 mill. kr til avfukter i Søgne kirke grunnet muggproblematikk. Det gamle orgelet er nå tatt ut. Alle lufteluker i konstruksjonen er åpnet. Dette gjennomføres som en forsøksordning før ny prøvetaking foretas. Dersom det fortsatt er behov for avfukter, installeres dette.

Oddernes kapell – kjøøl og frys

Det var behov for ny kjøøl og frys på Oddernes kapell. Dette er nå utbedret. Økonomisk ramme utgjorde 1,0 mill. kr og prosjektet har en overskridelse på kr 23 932,-. Dette finansieres av midler fra rammeavsetning.

Voie gravplass trinn 2

Voie gravplass fylles opp raskere enn forventet. Behov for midler til utvidelse ble tatt opp med kommunen ved budsjett for 2024. Administrasjonen la inn midler fra og med 2024 til dette, men bevilgning ble skjøvet til 2025 av bystyret. Dersom nye felt skal kunne tas i bruk innen nødvendig tidsramme, må arbeid med konkurransegrunnlag utføres i 2024. Fellesrådet har ikke midler til prosjektet i inneværende år, men midler er lagt inn fra kommunen fra og med 2025. Utarbeidelse av konkurransegrunnlag mv gir en mindre kostnad i inneværende år. Dersom ikke dette kan finansieres i investeringsregnskapet i 2024, vil beløpet bli finansiert i 2025.

Rammeavsetning

Kjøkken Langenes

Fellesrådet har bevilget 0,125 mill. kr til nytt kjøkken i Langenes kirke. Utgiftene kom på nær 0,354 mill. kr. Menighetsrådet finansierer differansen.

Prosjektering universell utforming Vågsbygd

Det er satt av 0,15 mill. kr til prosjektering av universell utforming ved Vågsbygd kirke. Foreløpig har det ikke vært tidsmessig ramme til gjennomføring av prosjekteringen. Midlene foreslås avsatt til ubundet investeringsfond prosjektering universell utforming Vågsbygd.

Snøfreser

Vedlikeholdsteamet har behov for en kraftig snøfreser til å avhjelpe brøyting ved kirkene. Fres er innkjøpt.

Prosjekter fra tidligere år

Oddernes utbedring tak og spir

Prosjektet er ferdigstilt. Opprinnelig budsjettramme utgjorde 6,0 mill. kr netto, økt til 6,5 mill. kr. Samlede netto utgifter ble på 7,557 mill. kr, en overskridelse på 1,057 mill. kr. Det vesentligste av merforbruket påløp i 2023. I 2024 er det regnskapsført kr 292 744,-. Tilskudd fra riksantikvaren var planlagt innbetalt i 2023, men grunnet forsinkelse i prosjektet er beløpet utbetalt i 2024.

Tveit utbedring tak og spir

Prosjektet er ferdigstilt. Opprinnelig budsjettramme utgjorde 5,9 mill. kr netto, økt til 6,4 mill. kr. Samlede netto utgifter ble på 7,614 mill. kr, en overskridelse på 1,214 mill. kr. Det vesentligste av merforbruket påløp i 2024. Tilskudd fra riksantikvaren var planlagt innbetalt i 2023, men grunnet forsinkelse i prosjektet er beløpet utbetalt i 2024. Merforbruket finansieres av rammefinansieringen samt av forskyvning i finansiering fra Oddernes tak og spir.

Flekkerøy kirke

Et mindre beløp er benyttet ifm 5-års garanti. Beløp fondsfinansieres.

Flekkerøy gravplass

Gravplassen er ferdigstilt. Utbetalt beløp inkluderer 4,9 mill. kr i tilbakebetaling av prosjektramme til kommunen. Beløpet stod på fond. Anvendelse utover dette gjelder kun mindre behov for justeringer.

Voie ventilasjonsanlegg

Nytt ventilasjonsanlegg og utbedringer etter brannen i Voie er fullført. Ferdigbefaringer pågår. Det vises til sak 26/23 vedrørende rammer. I denne saken ble ramme til utskifting av ventilasjonsanlegg og utbedringer etter brannen satt til 6,2 mill. kr inklusive forsikringsoppgjør. I 2023 påløp 4,52 mill. kr. Hittil i år er det utgiftsført 1,74 mill. kr. Noe ytterligere utgifter må forventes og det bes om en samlet ramme for 2024 på 1,98 mill. kr. Dette gir et merforbruk på om lag 0,3 mill. kr ift rammen på 6,2 mill. kr. Beløpet finansieres over rammebevilgning.

Voie gravplass utvidelse

Kr 486 312,- er tilbakebetalt til kommunen fra bundne fond til formålet. En mindre utgift er påløpt i inneværende år.

Lund stoler

Stoler er innkjøpt for kr 118 180,- finansiert over ubundet investeringsfond.

Hånes nye kontorer

Utvidelse av kontorfløy i Hånes kirke hadde et opprinnelig budsjett på 2,3 mill. kr økt med 0,7 mill. kr i 2022 til 3,0 mill. kr. Rammen ble videre styrket i 2023 med 1,0 mill. kr pluss 0,1 mill. kr fra menigheten, samlet ramme 4,1 mill. kr. Grunnet tidsforskyvning i prosjektet ble 0,32 mill. kr av rammen ikke benyttet i 2023, og i 2024 er i alt 0,12 mill. kr utgiftsført. Samlet gir dette et mindreforbruk ift ramme på 0,2 mill. kr. Årets utgift finansieres over rammebevilgning.

Torridal gravplass

Fellesrådet har fått godkjenning fra kommunen til omdisponering av 1,0 mill. kr til opparbeidelse av muslimsk felt på Torridal gravplass. Kommunens ingeniørvesen har utført arbeidene og feltet har vært klart til bruk siden medio sommeren 2024. Arbeidet er utført innen rammen og finansieres av øremerkede midler avsatt til formålet.

Investeringer – forskyvning

	B-2024 per september	Endring	Justert B-2024
Pensjon	850 000	-321 000	529 000
Til fond		321 000	321 000
Til kommune fra fond pensjon	1 500 000	0	1 500 000

Randesund gravplass	13 700 000		13 700 000
Randesund gravplass, fra fond		1 300 000	1 300 000
Mva	3 200 000	0	3 200 000
Tveit gravplass	4 350 000		4 350 000
Tveit gravplass, fra fond		2 000 000	2 000 000
Mva	800 000	0	800 000
Lund septik	1 500 000	0	1 500 000
Ringeanlegg Søgne, fra fond	200 000	0	200 000
Avfukter orgel Søgne	500 000	0	500 000
Oddernes kapell - kjøp, merforbruk fra rammeavs	400 000	23 932	423 932
Oddernes kapell fra fond	600 000		600 000
Mva		255 000	255 000
Rammeavsetning			
Til inv fond	3 139 196	-3 130 549	8 647
Kjøkken Langenes	125 000		125 000
Kjøkken Langenes fra mr	375 000	-146 344	228 656
Prosj. universell utforming Vågsbygd	150 000	-150 000	0
Prosj. Universell utforming Vågsbygd avs fond		150 000	150 000
Snøfreser	85 804		85 804
Prosjekter fra tidligere år			0
Oddernes utbedring tak og spir		292 744	292 744
Tilskudd fra ra		1 000 000	1 000 000
Mva		70 025	70 025
Tveit utbedring tak og spir		3 252 982	3 252 982
Tilskudd fra ra		1 000 000	1 000 000
Tveit tak og spir fra fond		538 841	538 841
Mva		812 627	812 627
Flekkerøy kirke, fra fond		110 000	110 000
Flekkerøy gravplass, fra fond		50 000	50 000
Til kommune fra fond Flekkerøy gravplass	4 900 000	0	4 900 000
Voie ventilasjonsanlegg		1 979 732	1 979 732
Mva		650 000	650 000
Voie gravplass utvidelse, fra fond		6 000	6 000
Til kommune fra fond Voie gravplass	486 312	0	486 312
Lund stoler, fra fond	118 180		118 180
Hånes nye kontorer		120 000	120 000
Mva		30 000	30 000
Torridal gravplass, fra fond		700 000	700 000
Mva		100 000	100 000

Investeringer	B-2024 per september	Endring	Justert B-2024
Investeringer i anleggsmidler	26 103 984	11 456 698	37 560 682
Tilbakebetaling til kommunen	6 886 312		6 886 312
Andeler KKP	850 000	-321 000	529 000
Avsetninger til fond	3 139 196	-2 659 549	479 647
Dekning av tidligere års merforbruk			
Årets finansierungsbehov	36 979 492	8 476 149	45 455 641
Finansiering			
Refusjoner	4 000 000	1 917 652	5 917 652
Tilskudd til investeringer	25 175 000	1 853 656	27 028 656
Sum eksternt finansiering	29 175 000	3 771 308	32 946 308
Overført fra driftsregnskapet			
Bruk av avsetninger	918 180	4 704 841	5 623 021
Bruk av avsetninger tilbakebetaling kommune	6 886 312		6 886 312
Sum finansiering	36 979 492	8 476 149	45 455 641

Forslag til vedtak

1. Kristiansand kirkelige fellesråd tar 2. Tertialrapport til orientering.
2. Pensjon. Dersom det er mulig finansieres merkostnad over drift. Ved behov benyttes fond AFP/pensjon med inntil kr 426 792,91. Ved behov utover dette benyttes premiefond.
3. Eventuelle ubenyttede midler til lokalt vedlikehold skal tilbakeføres ifm årsoppgjøret. Unntak gjøres for 2024 Voie sokn.
4. Oddernes kapell. Ramme økes med kr 23 932,-. Dette finansieres over rammeavsetning.
5. Prosjektering Vågsbygd universell utforming. Ubrukte midler på 0,15 mill. kr settes av på ubundet investeringsfond Vågsbygd prosjektering universell utforming.
6. Tak og spir Oddernes kirke. Samlet ramme for hele perioden endres til 7,557 mill. kr hvorav kr 292 724,- gjelder for 2024. Midler fra Riksantikvaren utgjør 1,0 mill. kr utbetalt i 2024. Differanse kr 707 256,- benyttes til finansiering av Tveit tak og spir.
7. Tak og spir Tveit kirke. Samlet ramme for hele perioden endres til 7,614 mill. kr hvorav 3,253 mill. kr gjelder for 2024. Dette finansieres ved bruk av 707 256,- fra Oddernes kirke, kr 1 006 885 over rammeavsetning, kr 538 841,- fra bundet fond og 1,0 mill. kr fra Riksantikvaren.
8. Voie kirke ventilasjonsanlegg – utbedring etter brann. Samlet ramme for hele perioden økes til 6,5 mill. kr. Kr 1,98 mill. kr gjelder 2024 og finansieres over rammeavsetning.
9. Hånes kontorer. Kr 120 000,- benyttes i 2024 finansiert over rammeavsetning.
10. Grim kirke - bytte av tak over inngangsparti. Utgifter og finansiering overføres fra drift til investering med kr 137 702,-.
11. Kristiansand kapell – utbedring råteskader. Utgifter og finansiering overføres fra drift til investering med inntil kr 235 000,-.
12. Søm kirke. Ny løsning med beslag og lufting. Utgifter og finansiering overføres fra drift til investering med inntil kr 100 000,-.
13. Ny brannsentral Hellemyr kirke. Utgifter og finansiering overføres fra drift til investering med inntil kr 99 737,-.
14. Ny brannsentral Torridal kirke. Utgifter og finansiering overføres fra drift til investering med inntil kr 101 238,-.
15. Ny brannsentral Justvik kirke. Utgifter og finansiering overføres fra drift til investering med inntil 120 200,-.
16. Domkirken. Benkeputer kr 100 000,- overføres fra drift til investering. Beløp finansieres fra drift vedlikeholdsfond.
17. Domkirken lys og lyd. Bevilgning til lyd omdisponeres til lys med kr 300 000,-. Prosjektet med oppgradering av lysanlegg i Domkirken overføres til investering med inntil kr 603 000,-. Beløp finansieres fra drift vedlikeholdsfond.
18. Teppe Grim kirke. Teppe kr 195 750,- overføres fra drift til investering. Fellesrådet dekker kr 110 000,- som overføres fra drift vedlikeholdsfond. Kr 85 750,- finansieres av menighetsrådet.

19. Voie kirkegård trinn 2. Arbeid med konkurransegrunnlag startes opp i 2024.
 20. Investeringsbudsjettet justeres i samsvar med ovenstående tabeller.

Vedlegg

Rammeavsetning, beløp eksklusive mva	B-2024	Endring	Justert B-2024
Sum tilgang	3 500 000		
Anvendelse			
Avsetning fond	3 139 196	-3 130 549	8 647
Kjøkken Langenes	125 000	0	125 000
Prosj universell utforming Vågsbygd	150 000	-150 000	0
Prosj universell utforming Vågsbygd, avsettes fond		150 000	150 000
Snøfreser	85 804	0	85 804
Oddernes kapell		23 932	23 932
Tveit tak og spir		1 006 885	1 006 885
Voie ventilasjonsanlegg		1 979 732	1 979 732
Hånes kontorer		120 000	120 000
Sum anvendelse	3 500 000	3 139 196	3 500 000

Møtebehandling

Vedtak

- Kristiansand kirkelige fellesråd tar 2. Tertialrapport til orientering.
- Pensjon. Dersom det er mulig finansieres merkostnad over drift. Ved behov benyttes fond AFP/pensjon med inntil kr 426 792,91. Ved behov utover dette benyttes premiefond.
- Eventuelle ubenyttede midler til lokalt vedlikehold skal tilbakeføres ifm årsoppgjøret. Unntak gjøres for 2024 Voie sokn.
- Oddernes kapell. Ramme økes med kr 23 932,-. Dette finansieres over rammeavsetning.
- Prosjektering Vågsbygd universell utforming. Ubrukte midler på 0,15 mill. kr settes av på ubundet investeringsfond Vågsbygd prosjektering universell utforming.
- Tak og spir Oddernes kirke. Samlet ramme for hele perioden endres til 7,557 mill. kr hvorav kr 292 724,- gjelder for 2024. Midler fra Riksantikvaren utgjør 1,0 mill. kr utbetalt i 2024. Differanse kr 707 256,- benyttes til finansiering av Tveit tak og spir.
- Tak og spir Tveit kirke. Samlet ramme for hele perioden endres til 7,614 mill. kr hvorav 3,253 mill. kr gjelder for 2024. Dette finansieres ved bruk av 707 256,- fra Oddernes kirke, kr 1 006 885 over rammeavsetning, kr 538 841,- fra bundet fond og 1,0 mill. kr fra Riksantikvaren.
- Voie kirke ventilasjonsanlegg – utbedring etter brann. Samlet ramme for hele perioden økes til 6,5 mill. kr. Kr 1,98 mill. kr gjelder 2024 og finansieres over rammeavsetning.
- Hånes kontorer. Kr 120 000,- benyttes i 2024 finansiert over rammeavsetning.
- Grim kirke - bytte av tak over inngangsparti. Utgifter og finansiering overføres fra drift til investering med kr 137 702,-.
- Kristiansand kapell – utbedring råteskader. Utgifter og finansiering overføres fra drift til investering med inntil kr 235 000,-.

12. Søm kirke. Ny løsning med beslag og lufting. Utgifter og finansiering overføres fra drift til investering med inntil kr 100 000,-.
13. Ny brannsentral Hellemyr kirke. Utgifter og finansiering overføres fra drift til investering med inntil kr 99 737,-.
14. Ny brannsentral Torridal kirke. Utgifter og finansiering overføres fra drift til investering med inntil kr 101 238,-.
15. Ny brannsentral Justvik kirke. Utgifter og finansiering overføres fra drift til investering med inntil 120 200,-.
16. Domkirken. Benkeputer kr 100 000,- overføres fra drift til investering. Beløp finansieres fra drift vedlikeholdsfond.
17. Domkirken lys og lyd. Bevilgning til lyd omdisponeres til lys med kr 300 000,-. Prosjektet med oppgradering av lysanlegg i Domkirken overføres til investering med inntil kr 603 000,-. Beløp finansieres fra drift vedlikeholdsfond.
18. Teppe Grim kirke. Teppe kr 195 750,- overføres fra drift til investering. Fellesrådet dekker kr 110 000,- som overføres fra drift vedlikeholdsfond. Kr 85 750,- finansieres av menighetsrådet.
19. Voie kirkegård trinn 2. Arbeid med konkurransegrunnlag startes opp i 2024.
20. Investeringsbudsjettet justeres i samsvar med ovenstående tabeller.

(Enstemmig)

28/24 KKF Økonomiplan 2025-2028

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 KKF Arbeidsutvalg	07.11.2024	14/24
2 Kristiansand kirkelige fellesråd	19.11.2024	28/24

Saksorientering

Innledning

Fellesrådet vedtok i sak 14/24 verdi- og måldokument for perioden 2024-2027. Dokumentet omhandler fellesrådets strategi for den kommende perioden. Ved utarbeidelse av dokumentet er det lagt vekt på prosess og forankring i menighetsråd, fellesråd og staber/ansatte. Økonomiplanen omhandler fire-års perioden 2025-2028. Denne skal i tiden som kommer utvikles i retning av vedtatt strategi som fremgår av måldokumentet. For mer informasjon, vises til vedtatt dokument.

I denne økonomiplanen refererer kapittel 1 visjon og verdier fra vedtatt måldokument. Kapittel 2 omhandler drift, inntekter og utgifter. Kapittel 3 gir oversikt over investeringene og i kapittel 4 kommer betalingssatser. Hvert år has møter med kommunen hvor behov for midler i kommende periode signaliseres. Det gis oversikt over fellesrådets behov som er tatt opp med kommunedirektøren, men som kommunedirektøren ikke har imøtekommet i kapittel 5. Innspill fra menighetsrådene samt høringsuttalelser er lagt inn i kapittel 6.

Forutsetninger

Forslag til økonomiplan for 2025-2028 er basert på følgende forutsetninger:

- Verdi- og måldokument
- Vedtak i Kristiansand kirkelige fellesråd
- Pågående prosjekter
- Signaler fra kommunedirektøren i Kristiansand vedrørende økonomiske rammer
- Menighetsrådenes forslag til drifts- og investeringstiltak
- Vedtak i bystyret for Kristiansand

Tilpasning til den økonomiske rammen

Det kommunale tilskuddet er i hovedsak videreført justert for lønns- og prisvekst. I 2024 ble det lagt inn et effektiviseringskrav for hele perioden 2024-2027, og dette er videreført. Fra og med 2025 er det lagt inn rammeøkning på 0,1 mill. kr til varmestyring og brannsikkerhet. Merk at kommunedirektøren ikke har konkludert mht forslag til ramme, slik at denne økonomiplanens rammeforutsetninger er mer usikre enn vanlig.

Når det gjelder investering har kommunedirektøren gitt foreløpige signaler om oppjustering av rammetilskudd med 1,5 mill. kr til i alt 5,0 mill. kr. Midler til fullføring av kirkegårdene Randesund, Tveit og Voie inngår som planlagt i perioden. Bytte av tak på Kristiansand kapell er innarbeidet i 2027.

Fellesrådet har, i møte med kommunedirektøren og formannskapet, fremmet mange utfordringer med tilhørende behov for styrking av ramme. Utover ovenstående er fellesrådets øvrige behov for styrking ikke innarbeidet, jf også kapittel 5 s. 24 i økonomiplandokumentet.

I forslag til økonomiplan er følgende innarbeidet:

Stillinger

- Lønnsoppgjøret for 2024 er lagt inn. Lønnsvekst for 2025 er foreløpig lagt inn med 2,5 pst og vil eventuelt bli korrigert etter RNB.
- Diakonitilskudd til Oddernes er omgjort fra kronetilskudd til 50 pst dekning av lønnsutgifter.
- Tilskudd til diakonistilling i Lund er videreført med kr 267 000,-.
- Lønn til tidligere daglig leder i Voie er innarbeidet. Foreløpig er det forutsatt at 50 pst av ressursen inngår i eksisterende stillinger. Målet er at dette skal gjelde hele stillingen.
- Afp er økt som følge av at flere har valgt denne løsningen.
- Felles daglig leder i Hånes og Tveit er innarbeidet. Dette gir en netto besparelse på 20 pst.
- Forventet vakanser er lagt inn med 0,2 mill. kr.

Andre forhold

- Prisvekst. Beløp fra fjoråret er som hovedregel oppregulert tilsvarende kompensasjon fra kommunen på 2,5 pst. Eventuell øvrig prisjustering foretas etter RNB. Tilskudd fra Bispedømmerrådet er prisjustert med 1,5 pst.

Betalingssatsene innen kirkegårdsdrift og utleie er oppjustert med om lag 4,1 pst (etter innspill fra kommunedirektør) og avrundet.

- Midlertidig kompensasjon fra Kirkepartner i 2024 er bortfalt.
- Utgift til arkiv er lagt inn.
- Budsjettert sykkelønnsrefusjon er oppjustert med kr 80 000,- til 0,8 mill. kr.
- Parkeringsleie for ansatte i Søgne er overført soknet.
- Refusjoner fra menighetsråd er omfordelt og økt noe.
- Forsøksordning med overføring av kr 20 000,- ekstra i vedlikeholdsmidler til menighetsrådene i 2024 er reversert.
- I 2025 er det lagt inn engangsbevilgning til omstillingsarbeid.

Pensjon

De senere år har regningene fra pensjonskassen medført en betydelig merutgift sammenlignet med tidligere år. Dette henger sammen med lønns- og prisvekst samt G-regulering. Foreløpige signaler fra pensjonskassen innebærer at forventet nivå på pensjon i 2025 må påregnes å bli i området 19-20 pst for arbeidsgiver. Det må presiseres at anslaget er usikkert. I denne økonomiplanen er det lagt til grunn 15 pst som arbeidsgivers andel av pensjonspremie, dvs tilsvarende nivå som har vært benyttet over en lang periode. Dette innebærer en underdekning på om lag 4-5 pst. Et grovt anslag over merkostnad som følge av økt pensjonspremie kan beløpe seg til i området 2-3 mill. kr. Foreløpig har fellesrådet rundt 19 mill. kr på premiefond. Eventuell benyttelse av disse midlene i 2024 til dekning av høy premie, vil komme til fradrag. Foreløpig foreslås at premiefond benyttes for 2025. Dette er en midlertidig løsning. Dersom nivå på pensjonsutgifter vil ligge høyere enn 15 pst over tid, vil fellesrådet måtte finne alternativ inndekning.

Saldering

Fellesrådets økonomi er stram. Inntektene er strukket for å ta høyde for større andel av utgiftene. Utgiftene er presset. For 2025 viser nå budsjettet et netto negativt driftsresultat på 3,2 mill. kr. Dette er foreslått finansiert ved bruk av utjevningsfond med 1,0 mill. kr og 2,0 mill. kr fra disposisjonsfond. Engangsbevilgning til omstillingsarbeid på 0,2 mill. kr er finansiert av fond til opplæring. I tillegg kommer bruk av premiefond pensjon til dekning av økt pensjonspremie som en midlertidig løsning. Beløpets størrelse kan på usikkert grunnlag anslås til 2-3 mill. kr og kommer i tillegg.

Som nevnt signaliserer verdi- og måldokumentet mange mål og satsingsområder. Gjeldende situasjon gir lite rom for økning av midler innen enkeltområder eller til spesielle satsninger. Samtidig har en situasjon med driftsmessig ubalanse. For at strategier og mål skal kunne realiseres samtidig som en har balanse i driften, er det behov for omstilling og endringer i organisasjonen. Det vil derfor bli igangsatt en organisasjonsutviklingsprosess høsten 2024 for å muliggjøre dette. På denne bakgrunn er det lagt til grunn et uspesifisert innsparingskrav fra og med 2026. I 2026 er kravet 1,0 mill. kr, i 2027 2,0 mill. kr og kravet økes til 3,1 mill. kr i 2028. Konkrete tiltak for innsparing kan ikke spesifiseres nå, men forventes å foreligge som resultat av organisasjonsutviklingsprosessen. En vil komme tilbake til dette når mer informasjon foreligger.

Planlagt fondsbruk for perioden, når innsparingstiltak hensyntas, medfører bruk av utjevningsfond med 3,0 mill. kr, disposisjonsfond med 3,2 mill. kr og bruk av fond opplæring med 0,2 mill. kr. Bruk av premiefond pensjon kommer i tillegg.

Det vil ta noe tid før ovenstående prosess kan forventes å gi resultater inn i organisasjonen. Som følge av forventet driftsmessig ubalanse, er det nødvendig å ha kontinuerlig høy fokus på kostnader også før prosessen har bidratt med konkrete resultater. Det legges derfor fortsatt opp til at alle stillinger skal vurderes ved vakanser eller sykefravær, før innleie av vikar eller nyttilsetting foretas. Strømsparing fokuseres løpende, og en arbeider for kostnadsreduksjon der hvor dette er mulig og forsvarlig.

For mer utfyllende informasjon vises til økonomiplan 2025-2028.

Hovedoversikt drift

Beløpene i tabellen er avrundet

	2025	2026	2027	2028
Driftsinntekter				
Brukerbetaling, salg	-9 300 000	-9 300 000	-9 300 000	-9 300 000
Refusjoner/overføringer	-19 010 000	-19 010 000	-19 010 000	-19 010 000
Kalkulatorisk inntekt tjenesteyting*	-9 432 000	-9 432 000	-9 432 000	-9 432 000
Tilskudd fra Dnk/stat	-12 391 000	-12 391 000	-12 391 000	-12 391 000
Tilskudd fra kommune	-73 600 000	-73 540 000	-73 500 000	-73 500 000
Sum brutto inntekter	-123 733 000	-123 673 000	-123 633 000	-123 633 000
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	81 679 000	81 679 000	81 679 000	81 679 000
Kjøp av varer og tjenester	31 589 000	31 389 000	31 389 000	31 389 000
Refusjoner/overføringer	8 143 000	8 143 000	8 143 000	8 143 000
*Kalkulatorisk utgift tjenesteyting	9 432 000	9 432 000	9 432 000	9 432 000
Innsparing		-1 000 000	-2 000 000	-3 100 000
Sum brutto utgifter	130 843 000	129 643 000	128 643 000	127 543 000
Brutto driftsresultat	7 110 000	5 970 000	5 010 000	3 910 000
Finans				
Renteinntekter	-4 030 000	-4 030 000	-4 030 000	-4 030 000
Renteutgifter	120 000	120 000	120 000	120 000
Mottatte avdrag				
Finansresultat	-3 910 000	-3 910 000	-3 910 000	-3 910 000
Avskrivninger	9 225 000	9 225 000	9 225 000	9 225 000
Motpost avskrivninger	-9 225 000	-9 225 000	-9 225 000	-9 225 000
Netto driftsresultat	3 200 000	2 060 000	1 100 000	0
Bruk av fond Søgne				
Bruk av utjevningsfond	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	0
Bruk av disp fond barne- og ungdom arbeid				
Bruk av fond opplæring	-200 000			
Bruk av disposisjonsfond	-2 000 000	-1 060 000	-100 000	
Sum bruk av avsetninger	-3 200 000	-2 060 000	-1 100 000	0

Årsresultat	0	0	0	0
--------------------	----------	----------	----------	----------

- Beløp er foreløpig

Årsbudsjett	B - 2025	B - 2024 per september	R - 2023
Driftsinntekter			
Brukerbetaling, salg	-9 300 000	-8 800 000	-8 875 053
Refusjoner/overføringer	-19 010 000	-18 271 000	-20 386 471
Kalkulatorisk inntekt tjenesteyting*	-9 432 000	-9 432 000	-8 826 000
Tilskudd fra Dnk/stat	-12 391 000	-12 191 000	-12 794 486
Tilskudd fra kommune	-73 600 000	-77 657 000	-71 591 000
Sum brutto inntekter	-123 733 000	-126 351 000	-122 473 011
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	81 679 000	79 123 000	78 931 262
Kjøp av varer og tjenester	31 589 000	37 320 000	29 750 616
Refusjoner/overføringer	8 143 000	8 451 000	9 029 072
*Kalkulatorisk utgift tjenesteyting	9 432 000	9 432 000	8 826 000
Innsparing	0		
Sum brutto utgifter	130 843 000	134 326 000	126 536 950
Brutto driftsresultat	7 110 000	7 975 000	4 063 940
Finans			
Renteinntekter	-4 030 000	-4 030 000	-4 735 518
Renteutgifter	120 000	120 000	233 320
Mottatte avdrag			
Finansresultat	-3 910 000	-3 910 000	-4 502 197
Avskrivninger	9 225 000	9 225 000	9 568 381
Motpost avskrivninger	-9 225 000	-9 225 000	-9 568 381
Netto driftsresultat	3 200 000	4 065 000	-438 257
Bruk av fond Søgne		-46 000	
Bruk av utjevningfond	-1 000 000	-1 000 000	
Bruk av disp fond barne- og ungd arbeid		-399 000	
Bruk av fond opplæring	-200 000		
Bruk av vedlikeholdsfond		-1 619 000	
Bruk av fond åpen domkirke		-50 000	
Bruk av fond teleslynge Søgne		-10 000	
Bruk av disposisjonsfond	-2 000 000	-941 000	
Sum avsetninger			18 339 381
Sum bruk av avsetninger	-3 200 000	-4 065 000	-17 901 124
Årsresultat	0	0	0

- Beløp er foreløpig

Investeringer

Tabellen viser årlig finansieringsbehov og finansiering. Samlet beløp er brutto. Tall i 1 000 kr.

Investeringer Utgifter	B-2025	B-2026	B-2027	B-2028	B-2024 per sept	R-2023
Investeringer i anleggsmidler	13 705	21 841	3 429	0	26 104	28 497
Tilbakebetaling kommune					6 886	
Andeler KKP	871	893	915	938	850	299
Avsetninger til fond	5 000	5 000	5 000	5000	3 139	17 328
Dekning av tidligere års merforbruk						
Årets finansieringsbehov	19 576	27 734	9 344	5 938	36 979	46 124
Finansiering						
Salg av dr midler						11
Refusjoner	2 000	4 000	500	0	4 000	7 767
Tilskudd til investeringer	17 576	23 734	8 844	5938	25 175	24 755
Sum ekstern finansiering	19 576	27 734	9 344	5 938	29 175	32 533
Overført fra driftsregnskapet						11 096
Bruk av avsetninger tilbakebetaling kommune					6 886	
Bruk av avsetninger					918	2 495
Sum finansiering	19 576	27 734	9 344	5 938	36 979	46 124

Tallene i investeringsprogrammet er oppgitt i løpende priser eksklusive mva. Tall i 1 000 kr. Tabellen viser kommunens netto investeringstilskudd til kirkelig fellesråd.

	2025	2026	2027	2028
Tall i 1 000 kr	Sum	Sum	Sum	Sum
Pensjonskassen, økt EK innskudd	871	893	915	938
Rammeavsetning til investering	5 000	5 000	5 000	5 000
Randesund kirkegård	250			
Tveit kirkegård	50			
Voie kirkegård	11 405	17 841	429	
Kristiansand kapell - tak			2 500	
Kommunedirektørens netto investeringsramme	17 576	23 734	8 844	5 938

Randesund kirkegård

Kommunedirektøren har lagt inn midler til utvidelse av Randesund kirkegård. Vesentlige arbeider forventes ferdigstilt i løpet av 2024. Første gravfelt forventes å kunne tas i bruk medio 2025.

Tveit kirkegård

Kommunedirektøren har lagt inn midler til utvidelse av kirkegården på Tveit. Prosjektet forventes ferdigstilt i løpet av 2024.

Voie kirkegård

Voie kirkegård fylles opp raskere enn forventet. Det var ønskelig med oppstart i 2024. Bystyret vedtok i desember å utsette oppstart til 2025 slik at planlagt bevilgning til prosjektet for 2024 er skjøvet til 2025.

Kristiansand kapell – tak

Skifertaket på Kristiansand kapell må byttes grunnet fare for nedfall. Det er lagt inn bevilgning i 2027 til dette.

Rammeavsetning – jf også vedlegg

Som nevnt under vedlikehold står fellesrådet overfor betydelige vedlikeholdsutfordringer. Lekkasjer, råte og tiltak for å unngå ytterligere følgeskader vil bli prioritert før øvrige tiltak. Investeringsrammen på 5,0 mill. kr vil bli benyttet til de tiltak hvor investeringsmidler kan anvendes. Kirkevergen prioriterer midlene. Prioriteringsrekkefølgen for økonomiplanperioden endres løpende avhengig av alvorlighetsgrad for de utbedringsbehov og tiltak som avdekkes. Midlene står derfor i denne økonomiplanen under styrking av investeringsfond. Det betyr ikke at midlene ikke skal anvendes, men at kirkevergen prioriterer løpende.

Betalingssatser

Betalingssatser utleie av kirker til kirkelige handlinger

Vielser i regi av annet trossamfunn Vielser i regi av Dnk for personer som ikke er medlemmer av Dnk	Begravelse i kirkene av personer som ikke er medlem av Dnk Begravelse i kirkene i regi av annet trossamfunn
Sats 2025: Kr 5 800,- Sats 2026: Kr 6 000,- Kirketjener er inkludert. Organist kr 1 600,-	Sats 2025: Kr 4 000,- Sats 2026: Kr 4 200,- Gjelder ikke Oddernes- og Kristiansand kapell. Kirketjener og organist er inkludert.

Betalingssatser utleie av kirker til konserter/andre arrangementer

Veiledende satser for 2025 fastsettes til:

Kategori		Gruppe 1	Gruppe 2
I	Amatører Idealistiske organisasjoner Kristne organisasjoner Andre kristne kirkesamfunn	Ved billett/ofring: 10 % av bruttoinntekt, minimumssats kr 2 200,- Uten billett/ofring: Minimumssats kr 2 200,-	Ved billett/ofring: 10 % av bruttoinntekt, minimumssats kr 3 100,- Uten billett/ofring: Minimumssats kr 3 300,-
II	Offentlige institusjoner Profesjonelle	Ved billett/ofring: 15 % av bruttoinntekt Minimumssats kr 3 900,- Leie orgel: Kr 1 700,- Leie orgelpositiv: Kr 1 700,- Leie flygel: Kr 1 700,-	Ved billett/ofring: 15 % av bruttoinntekt Minimumssats kr 7 100,- Leie orgel: Kr 2 700,- Leie orgelpositiv: Kr 1 700,- Leie flygel: Kr 1 700,-

Gruppe 1: Voie, Torridal, Randesund, Hånes, Tveit, Justvik, Hellemyr, Greipstad og Finsland.

Gruppe 2: Flekkerøy, Vågsbygd, Grim, Oddernes, Lund, Søm, Domkirken, Søgne hoved og Søgne gamle.

Inntekter fra utleie av kirker til konserter eller andre arrangementer føres i menighetsrådets regnskap. Leietaker dekker i tillegg eventuelle lønnskostnader til kirketjener/organist samt eventuelle andre ekstrakostnader.

Betalingssatser utleie av kapeller til spesielle formål

Enkelte begravelsesbyråer har fått lov til å bruke gravkapellene til musikk/kultur arrangement for sørgende på allmenne merkedager som eksempelvis allehelgensdag. Vedtatte retningslinjer for utleie av kapell:

- Kapellene kan kun leies ut til tiltak som er i samsvar med og tilpasset formålet kapellet er innviet til.
- Kirkevergen får fullmakt til å vurdere dette etter søknad.
- Leie kapell kr 2 600,- per gang. Dette gjelder kun lokalleie og omfatter ikke betjening fra ansatte i fellesrådet.
- Det er en forutsetning for utleie at leietaker dokumenterer kurs i brannvernledelse.

Betalingssatser kirkegårdsdrift

	2024	2025
Nyetablering av grav for stell (engangsbeløp, inkl. mva)	810	850
Stell av grav*	1 755	1 850
Festeavgift 10 år, dobbel dybde	6 300	6 600
Festeavgift 10 år, enkel dybde	3 150	3 300
Ventemusikk/preludering	600	600
Urneforsendelse (inklusive mva)	980	1 000
Utenbys bisettelse/begravelse/urnebegravelse	6 500	6 800
Utenbys kremasjon	7 000	7 300
Utenbys kistenedsettelse	5 000	5 200
Utenbys urnenedsettelse	1 700	1 800
Begravelse for ikke medlemmer av Den norske kirke	3 850	4 000
Navnet minnelund, innenbys	4 850	5 050
Navnet minnelund, utenbys	6 600	6 900
Navnet minnelund, forlengelse 10 år	2 300	2 400

*Pris for stell av graver vil variere avhengig av størrelse og hva som avtales mht beplantning og vedlikehold. Ovenstående pris gjelder planting og 8 isbegonia, vedlikehold, vinterdekking og administrasjon.

Fellesrådets har navnet minnelund på Voie, Oddernes, Torridal og Flekkerøy kirkegård. I tillegg has en liten minnelund på Kristiansand kirkegård. Minneplatene administreres av fellesrådet slik at en får et enhetlig uttrykk. Pårørende betaler for navneplate, gravering, stell og administrasjon. Beløpet betales en gang og innebærer at minneplaten kan henge i minnelunden i 20 år. Ønskes forlengelse ut over 20 år, tilbys mulighet til forlengelse i 10 år på samme måte som ordinært gravfeste.

Innmeldte behov fra menighetene

Når det gjelder innmeldte behov fra menighetene vises til kapittel 6 s. 28 i økonomiplanen.

Detaljbudsjett 2025

Detaljbudsjettet for 2025 vil bli utarbeidet på grunnlag av rammene og tiltakene i økonomiplanens første år.

Forslag til vedtak

1. Økonomiplan for Kristiansand kirkelige fellesråd 2025-2028 vedtas i overenstemmelse med kirkevergens forslag.
2. Kirkevergens forslag til budsjett 2025 godkjennes
3. Enkelt saker med økonomiske konsekvenser som tas opp i løpet av året skal som hovedregel henvises til behandling i økonomiplanen.
4. Kirkevergen gis fullmakt til å endre beløp tjenesteyting når dette foreligger.
5. Arbeidsgivers andel pensjon er lagt inn med 15 pst. Til finansiering av arbeidsgivers andel pensjon og/eller avregning pensjon utover dette benyttes premiefond i 2025.
6. For 2025 anvendes 1,0 mill. kr av utjevningsfond.
7. For 2025 benyttes 0,2 mill. kr av fond opplæring.
8. For 2025 brukes 2,0 mill. kr fra disposisjonsfond.
9. Ved eventuelt overskudd i 2025 avsettes dette til disposisjonsfond.
10. Ved eventuelt ytterligere underskudd i 2025 dekkes dette over disposisjonsfond.

Vedlegg: Rammeavsetning i planperioden

Rammeavsetning, beløp eksklusive mva	B-2025	B-2026	B-2027	B-2028
Sum tilgang	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Anvendelse				
Styrking investeringsfond	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Sum anvendelse	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000

Møtebehandling

Vedtak

1. Økonomiplan for Kristiansand kirkelige fellesråd 2025-2028 vedtas i overenstemmelse med kirkevergens forslag.
2. Kirkevergens forslag til budsjett 2025 godkjennes
3. Enkelt saker med økonomiske konsekvenser som tas opp i løpet av året skal som hovedregel henvises til behandling i økonomiplanen.
4. Kirkevergen gis fullmakt til å endre beløp tjenesteyting når dette foreligger.
5. Arbeidsgivers andel pensjon er lagt inn med 15 pst. Til finansiering av arbeidsgivers andel pensjon og/eller avregning pensjon utover dette benyttes premiefond i 2025.
6. For 2025 anvendes 1,0 mill. kr av utjevningsfond.
7. For 2025 benyttes 0,2 mill. kr av fond opplæring.
8. For 2025 brukes 2,0 mill. kr fra disposisjonsfond.
9. Ved eventuelt overskudd i 2025 avsettes dette til disposisjonsfond.
10. Ved eventuelt ytterligere underskudd i 2025 dekkes dette over disposisjonsfond.

(Enstemmig)

29/24 KKF Høringsutkast - reviderte vedtekter for gravplassene i Kristiansand

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 KKF Arbeidsutvalg	07.11.2024	15/24
2 Kristiansand kirkelige fellesråd	19.11.2024	29/24

Saksorientering

Bakgrunn:

KKF er gravplassmyndighet i Kristiansand og forvalter kommunens 11 gravplasser. Blant gravplassene er det noen nye / relativt nye gravplasser, noen svært gamle, og noen steder der gamle gravplasser er utvidet og oppgraderte den senere tid. De fleste gravplassene har god kapasitet eller er i ferd med å få god kapasitet, mens andre har begrenset ledig kapasitet uten utvidelsesmulighet.

Gravplasser og felter på gravplasser fra nyere tid er bygget etter gravplassforskriftens gjeldende standarder, mens eldre gravplasser kan avvike fra dette. Når nye graver åpnes må disse i alle tilfeller alltid være i henhold til gravplassforskriftens krav til gravstørrelse, jorddybde og grunnvannstand.

Kirkevergen vurderer situasjonen på Kristiansand og Oddernes gravplass slik at det er nødvendig å innføre nye restriksjoner knyttet til kistebegravelser og nedfelle disse i gravplassenes vedtekter. På Kristiansand gravplass er det svært få ledige graver som oppfyller størrelseskravet i gravplassforskriften. På Oddernes gravplass er det flere felt der det er leire, noe som gjør at nedbrytningen skjer svært sakte. Det tas derfor initiativ til å stenge Kristiansand gravplass for kistebegravelser, og å tilsvarende stenge visse felt på Oddernes gravplass for kistebegravelser. Når det gjelder Oddernes, har slike restriksjoner vært praktisert i flere år gjennom enkeltvedtak. Det foreslås å nedfelle gjeldende praksis i vedtektene, jf. Gravplassforskriften § 5, andre ledd.

Ved gjennomgang av gjeldende vedtekter og jamføring av disse med Statsforvalterens anbefalinger, ser vi behov for å gjøre flere justeringer og oppdateringer, og det foreslås derfor enkelte endringer ut over det som gjelder innføring av restriksjoner for kistebegravelser.

Situasjonen på Kristiansand gravplass

Kristiansand kirkegård ble innviet i 1821 og siden utvidet i flere omganger til den størrelsen den har i dag. Krav til gravenes størrelse, jordsmonn, o.l. har utviklet seg

gjennom årene. Mens nye gravplasser i dag er organisert etter et rutenett etter bestemte mål, var praksis i tidligere tider mindre preget av samme planmessighet. Gjennom årene har man gradvis endret gravplassen til det den er i dag, med gressflater der gravsteiner står på rekke og rad. En del av den eldre gravkulturen er tatt vare på gjennom fredning.

Gravplassmyndigheten skal forvalte gravplassene i samsvar med gravplassforskriften. § 13 i forskriften sier at en kistegrav skal være minst 3 meter lang og 1,5 meter bred, mens kravet for gravplasser anlagt før 1997 skal være minst 2,4 meter lang og 1,2 meter bred. Det er dette siste som er gjeldende for Kristiansand gravplass.

De siste årene har det flere ganger oppstått situasjoner der det i forberedelse av gravferd oppdages at gravene ikke kan benyttes til kistegrav fordi målene ikke er i henhold til forskriftens krav. Det skaper en svært uheldig situasjon for de pårørende som må forholde seg til alternative løsninger, som kremasjon eller alternativt gravsted, kort tid før gravferden skal finne sted. Det er et lovpålagt ansvar for gravplassmyndigheten å forvalte gravplassene med orden og verdighet, og det derfor svært viktig å innføre tiltak som gir god forutsigbarhet knyttet til disponering av graver.

Høsten 2024 har kirkevergen gjennomført oppmåling av gravene på Kristiansand gravplass. Resultatene av denne viser at kun 661 av totalt 7029 graver (9,4 %) tilfredsstiller størrelseskravet for kistebegravelse i forskriften. Over 90 % av gravene kan derfor ikke benyttes til kistebegravelse. Blant de gravene som oppfyller forskriftens krav til gravstørrelse er det kun ca. 100 graver som er ledige for nye kistebegravelser. De øvrige om lag 560 gravene er enten fredet eller festet.

Omløpshastigheten på gravene på Kristiansand gravplass er om lag 120 kistebegravelser årlig, hvorav ca. 40 er nye kistegraver. Dette tilsier at det er behov for snarlig innføring av restriksjoner for kistegraver, og å informere publikum om at de aller fleste gravene på Kristiansand gravplass kun kan benyttes som urnegraver.

Det fåtallet av graver som er ledige og store nok settes av til løse utfordrende situasjoner i en overgangsperiode for de som ikke kan benytte sine graver. Det er imidlertid som nevnt et svært begrenset antall graver til dette formålet, og i de fleste tilfeller vil løsningen derfor være å velge urnebegravelser eller kistebegravelse på en av våre øvrige gravplasser.

For de gravene som er festet og som har størrelsen innenfor kravene i gravplassforskriften, vil det være unntak fra den generelle bestemmelsen om at gravplassen er stengt for kistebegravelser. De gravene unntaket gjelder for listes opp i et eget vedlegg til forskriften. Ved fornyelse av feste vil gravene som er listet opp i vedlegget kunne gjenbrukes til kistebegravelser. Når et feste avsluttes, kan gravplassmyndigheten omgjøre disse til urnegraver.

Vurdering av alternative tiltak – Kristiansand gravplass

Tilsvarende situasjoner har noen steder blitt løst ved at man foretar en gradvis ombygging av gravplassen, og etablerer et nytt rutenett for graver (nytt gravkart). Et

slikt tiltak forutsetter at det finnes områder av gravplassen som ikke er fredet slik at graver kan flyttes og organiseres på nytt. På Kristiansand gravplass er hele gravplassen i bruk, og det finnes derfor ingen områder der vi kunne startet en slik omregulering fra.

Alternativt til dette ville være å forlenge fredningstiden slik at man i fremtiden kan foreta en omregulering av gravplassen. Det ville imidlertid ta flere tiår der gravplassen, eller områder av denne, ikke kan benyttes, heller ikke til urner. Kirkevergen har, etter å ha drøftet saken med Parkvesenet, konkludert at det vil være tilnærmet umulig å foreta en omregulering av gravplassen.

Situasjonen på Oddernes gravplass

På Oddernes gravplass er det flere felt som har leirholdig jord med dårlig nedbrytningsevne. På disse feltene har det vært praktisert forbud mot kistebegravelser. Dette har vært behandlet som enkeltvedtak og festere er informert. Når restriksjoner gjelder hele felt, bør det nedfelles i gravplassvedtektene. I forslag til nye vedtekter er derfor disse feltene tatt med under § 6 – Områder stengt for kistegravlegging.

Vurdering av alternative tiltak – Oddernes gravplass

Et alternativ til å stenge for kistebegravelser kunne vært å bytte ut jordmassene etter en utvidet fredningstid. Gravplassen ligger imidlertid i et område som er kjent for å ha ustabile jordmasser, og en slik operasjon kan derfor ikke gjennomføres.

Andre endringer i vedtektene

Andre endringer i vedtektene er gjort etter anbefalinger fra Statsforvalteren og deres anbefalinger til gravplassvedtektene. Det er gjort noe opprydding i hvor de ulike bestemmelsene står, og det er gjort enkelte språklige forbedringer. «KKF» er gjennomgående byttet ut med «gravplassmyndigheten».

Videre er det foreslått en oppmykning av restriksjoner til hva som kan plasseres i plantefeltet, og som bedre stemmer med allmenn praksis på gravplasser, herunder praksis på gravplassene i Kristiansand.

I tillegg er det lagt til en paragraf som sikrer innført paragraf som gir gravplassmyndigheten hjemmel for dispensasjon til å fravike enkelte paragrafer i vedtektene i særlige tilfeller.

Høring:

Der det er særlig rettigheter som berøres må det vises særlig hensyn i saksbehandlingen. Ved forbud/stenging av kistegravlegging berøres mange personer med festerettigheter til grav. Disse må vi nå ut til.

Etter forvaltningsloven § 37 blir forslaget og utskrift av fellesrådets behandling av saken lagt til høring på kirkelig fellesråds nettsider, og sendt til

- Festere av gravplass ved Kristiansand gravplass og berørte felt på Oddernes gravplass informeres gjennom media (annonse) og medieoppslag
- Kristiansand kommune
- Aktuelle tros- og livsynssamfunn i Kristiansand
- Menighetsrådene i Kristiansand
- Gravferdsbyråene
- Steinhuggere og private gravstellere

Konsekvenser:

Det er et mål at flere velger urnebegravleser da dette gir langt mindre press på areal. Det er grunn til å tro at kremasjonsprosenten vil øke som følge av at Kristiansand gravplass stenges for kistegravlegging. Endringen vil være gradvis og ta tid, og vi må derfor ta høyde for større press på utkantsonene som konsekvens av at Kristiansand gravplass ikke tilbyr kistebegravelser.

Det vedlagte forslaget til nye vedtekter er sjekket ut med Statsforvalteren som har gitt råd til hvordan utformingen bør være for at de skal kunne godkjennes. Parkvesenet i Kristiansand kommune har også fått anledning til forhåndsuttalelse.

Prosess:

Etter at fellesrådet har vedtatt å sende vedtektene på høring vil den videre prosessen være som følger:

1. Forslag til vedtekter sendes ut på høring
2. Innspill behandles
3. Fellesrådet vedtar vedtektene og redegjør for saksgangen med innspill.
4. Sakens sendes til Statsforvalteren for godkjenning/stadfesting
5. Vedtektene kunngjøres på Lovdata. De bør også gjøres kjent på gravplassmyndighetens nettsider og andre relevante nettsider før de tas i bruk.

Forslag til vedtak

Kristiansand kirkelige fellesråd gir sin tilslutning til kirkevergens høringsversjon til ny gravplassforskrift. Etter slik høring med frist 31.01.2025 ber fellesrådet om å få forslaget til forskrift tilbake for endelig vedtak før oversendelse til Statsforvalteren for godkjenning.

Møtebehandling

I § 5 er det en feil i overskrift. Overskrift skal være «Fredningstid».

Representanten fra Finsland stilte spørsmål om praksis rundt gjenbruk av festede graver og om dette bør utløse ny friperiode. Saken følges opp og utredes nærmere av kirkevergen i høringsrunden.

Vedtak

Kristiansand kirkelige fellesråd gir sin tilslutning til kirkevergens høringsversjon til ny gravplassforskrift med de endringer som fremkom i møtet. Etter slik høring med frist 31.01.2025 ber fellesrådet om å få forslaget til forskrift tilbake for endelig vedtak før oversendelse til Statsforvalteren for godkjenning.

(Enstemmig)

30/24 Utvidelse av stilling – barne- og ungdomsarbeider i Randesund

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 KKF Arbeidsutvalg	07.11.2024	16/24
2 Kristiansand kirkelige fellesråd	19.11.2024	30/24

Randesund menighetsråd har i sak 57/24 vedtatt et ønske om å opprette en ungdoms- og musikkarbeiderstilling i 100%. Ønsket er å se om en større stilling kan føre til større stabilitet og faglig robusthet i ungdomsarbeidet. Det har vært stor turnover i stillingene.

Menigheten har tidligere hatt 60 % stilling knyttet mot ungdom, fordelt på tre stillinger i 20 % hver. En av disse stillingene er besatt. Det er da i utgangspunktet 40% stillingshjemmel igjen. Menigheten ønsker en utvidelse til 100%. fellesrådet finansierer opp til 50 % av en barne- og ungdomsstilling pr. sokn. Pr dags dato finansieres den eksisterende 20% stillingen av FR, dette si at menigheten selv må finansiere 70 % av den ønskede nyopprettede stillingen.

Ved opprettelse av menighetsfinansierte stillinger krever fellesrådet at menigheten har disposisjonsfond tilsvarende minimum 3 års avlønning. Menighetsrådet har i sitt vedtak i sak 57/24, gitt en 3 års lønnsgaranti, tilsvarende kr. 1350 000,- overfor fellesrådet.

Siste oppdaterte tall på fondsavsetning er:

Disposisjonsfond

kr 1 428 708

Kirkevergen anbefaler fellesrådet å godkjenne utvidelsen, ettersom menigheten har en økonomi som tilsier at denne økningen er forsvarlig. Før beslutning avventes det en endelig tilbakemelding vedrørende planlagt bruk av disposisjonsfond 2024.

Forslag til vedtak

Kristiansand kirkelige fellesråd godkjenner at stillingen som barne- og ungdomsarbeider utvides til 100 %.

Møtebehandling

Vedtak

Kristiansand kirkelige fellesråd godkjenner at stillingen som barne- og ungdomsarbeider utvides til 100 %.

(Enstemmig)

31/24 KKF Hørings om rammer for kirkevalget

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 KKF Arbeidsutvalg	07.11.2024	17/24
2 Kristiansand kirkelige fellesråd	19.11.2024	31/24

Saksorientering

Kirkerådet har sendt på høring forslag til rammer for kirkevalget. I oversendelsesbrevet som følger høringssaken skriver Kirkerådet:

«Kirkerådet mener det er nødvendig å gjøre endringer i regelverket, noe som også vil bety forenklet gjennomføring og reduksjon i ressursbruk. I høringen foreslås det blant annet at kirkevalget gjennomføres som digitalt valg med begrensede muligheter til å stemme ved oppmøte. Kirkevalget vurderes gjennomført i et annet tidsrom enn det offentlige valget. Det foreslår avvikling av Nominasjonskomiteens liste ved valg av bispedømmeråd og Kirkemøtet og vektet representasjon fra de ulike bispedømmene i Kirkemøtet. Ved menighetsrådsvalg foreslås det å fjerne muligheten til å skrive opp valgbare personer på stemmeseddelen. Det er lagt opp til at Kirkemøtet vil behandle en sak om rammer for valget i 2025, etterfulgt av en regelendringssak på Kirkemøtet i 2026.»

Frist for å sende inn høringssvar er 6. desember 2024. Fellesrådets høringssvar nedenfor legges inn i et digitalt svarskjema når vedtak om høringssvar er fattet. Høringssaken og høringsspørsmålene ligger vedlagt.

Forslag til høringssvar fra Kristiansand kirkelige fellesråd

Spørsmål	Høringssvar
5	Ja
6	Ordningen vil gi økt tilgjengelighet og man vil spare menneskelige og økonomiske ressurser. Samtidig er det viktig at ingen utelukkes fra å stemme. Tilrettelegging for fysisk stemmegivning bør kunne skje på ett sted for fellesrådsområdet og ikke i det enkelte sokn,
7	Oktober-november 2027
8	Valget bør uansett avholdes høsten 2027 da velgerne er i valgmodus. Dersom man vil flytte valget bort fra de offentlige valgene bør valget skje i oktober-november. Tiltredelse for de nyvalgte rådene kan evt utsette en måned.
9	Bør være samme år som det offentlige valget.
10	Ja

11	En upolitisk liste blandet med politiske lister er forvirrende. De som møter opp til valg må forstå hva alternativene går ut på. Det vil gjøre det enklere for folk å delta.
12	Ja
13	Vil oppleves som et tilbakeskritt og svekkelse av demokratiet hvis velgere fratas innflytelse på hvem som skal sitte i kirkens øverste organ.
14	Ja
15	Ingen bør velges uten at de har samtykket til å kunne velges.
16	Ja
18	Nei
19	Demokratihensyn tilsier videreføring, men mange steder er det vanskelig nok å få kandidater til en liste. Få har benyttet seg av forholdsvalg. Kun en lliste forenkler de datatekniske løsningene.
20	Ja
21	For velgerne har det ingen betydning om kandidatnavnet er fremkommet på den ene eller andre måten. Alle kandidater er likeverdige.
22	Nei
23	Nei
24	Alle medlemmer av kirken kan være kandidater til valg til kirkemøtet og likebehandles. Ansatte bør ikke automatisk ha så stor plass i øverste styringsorgan. Forenkler valgprosessen.
25	Ja
26	Vi støtter ordninger som bidrar til forenkling.
27	Ja
28	Store bispedømmer (antall kirkemedlemmer) bør gis noe utvidet representasjon i Kirkemøtet. Alle bispedømmer kunne for eksempel ha 5 representanter og så de resterende fordeler etter medlemsantall, evt til representanter fra fellesrådslinjen, jf. pkt 29.
29	Vi mener det er viktig med en jevnere representasjon mellom bispedømmelinjen og Fellesrådslinjen, ettersom 2/3 del av ressurser og ansatte er i FR linjen. Dette oppleves som en demokratisk utfordring og et demokratisk underskudd som vil kunne føre til dårligere beslutninger for kirken.
30	Vi mener høringen mangler en prinsipiell drøfting av hvorfor ansatte skal være en del av Kirkemøtet. Videre ser vi behov for mer inngående drøfting av hvordan sognene gjennom fellesrådene kan bli representert i kirkens øverste organ. Det er et uttalt mål å se på de folkevalgte som en kirkelig styringstjeneste. Vi mener at dette målet fordrer en formell rolle i Kirkemøtet.

Forslag til vedtak

Fellesrådet vedtok høringsuttalelse med de endringer og tillegg som fremkom i møtet.

Møtebehandling

Fellesrådet gjennomgikk forslag til hørings svar. Det ble votert over enkelte av punktene i hørings svaret. Følgende endringer i hørings svaret ble vedtatt:

- Pkt 6: Ordningen vil gi økt tilgjengelighet og man vil spare menneskelige og økonomiske ressurser. Samtidig er det viktig at ingen utelukkes fra å stemme. Tilrettelegging for fysisk stemmegivning bør kunne skj på et begrenset antall steder i fellesrådsområdet og ikke nødvendigvis i det enkelte sokn.
- Pkt 7: August – september
- Pkt 8: Valget bør uansett avholdes høsten 2027 da velgerne er i valgmodus. Dersom man vil flytte valget bort fra de offentlige valgene bør valget skje fortrinnsvis i september.
- Pkt 10: Nei
- Pkt11: Fellesrådet ønsker fortrinnsvis en nominasjonsliste som representerer mangfold og bredde.
- Pkt 22: Ja
- Pkt 23: Ja
- Pkt 24: Prester og leke kirkelige ansatte representerer vesentlig faglig kompetanse for de saker som KM behandler.

Vedtak

Fellesrådet vedtok høringsuttalelse med de endringer og tillegg som fremkom i møtet.

(Enstemmig)

32/24 KKF Høringssvar - biskopens tilsyn

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 KKF Arbeidsutvalg	07.11.2024	18/24
2 Kristiansand kirkelige fellesråd	19.11.2024	32/24

Saksorientering

Kirkerådet har sendt på høring forslag til endringer i regelverk knyttet til biskopens rolle og ulike funksjoner i Den norske kirke. Forslagene til endringer er en følge av vedtak gjort av Kirkemøtet i 2022, 2023 og 2024. I oversendelsesbrevet som følger hørings saken skriver Kirkerådet:

«Høringsnotatet foreligger både i en kortversjon og en fullstendig versjon. For å få tilstrekkelig oversikt til å svare på hørings spørsmålene vil det være nok å lese den korte versjonen, og eventuelt bruke det fullstendige høringsnotatet som referanse. Det vil særlig være nyttig å slå opp i kapittel 5 som inneholder de konkrete forslagene til regelendringer. For å få en mer utfyllende forståelse av biskopens rolle og funksjoner anbefaler vi å lese det fullstendige høringsnotatet».

Lenke til [fullstendig høringsnotat finnes her](#). Kortversjonen av høringsnotatet ligger vedlagt til denne saken.

Frist for innlevering av hørings svar er 6. desember 2024. Hørings svaret føres inn i digitalt svars skjema etter at fellesrådet har vedtatt sitt hørings svar.

Forslag til vedtak

Fellesrådet vedtok høringsuttalelsene med de endringer og tillegg som fremkom i møtet.

Møtebehandling

Fellesrådet mener at denne saken inneholder mange temaer av prinsipiell karakter som krever mer utførlig behandling enn rammene for fellesrådsmøtet tillater. Fellesrådet mener at hørings svaret bør utarbeides i et eget møte i AU der vurderinger fra begge arbeidsgiverlinjene blir grundig belyst. Leder foreslo at saken utsettes og at AU avgir uttalelse på vegne av fellesrådet.

Vedtak

Fellesrådet delegerer til arbeidsutvalget å utarbeide et hørings svar.

(Enstemmig)

33/24 KKF Valg til KAs landsråd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kristiansand kirkelige fellesråd	19.11.2024	33/24

Saksorientering

Hovedorganisasjonen KA har invitert fellesrådene i Agder og Telemark bispedømme til regionalt kontaktmøte den 28. november. Møtet blir på Teams kl. 18.00 – 19.30.

På møtet skal det velges representanter til KAs landsråd. Valgkomiteens innstilling er vedlagt.

Valgkomiteen har bestått av Vidar Øvland (leder for Grimstad kirkelige fellesråd), Per Sigurd Sørensen (nestleder i KKF) og Johannes Sørhaug (kirkeverge i Porsgrunn).

Det er anledning til benkeforslag.

Sammensetning av kontaktmøte under «Valg til KAs landsråd»:

- Medlemmer som har mindre enn 5 årsverk kan delta med 1 representant

- Medlemmer som har mellom 5 og 15 årsverk kan delta med 2 representanter
- Medlemmer som har mer enn 15 årsverk kan delta med 3 representanter

KKF skal delta med 3 representanter i valget. Valget skjer digitalt i etterkant av møtet, og hver representant har 1 stemme. Det er mulig å gi fullmakt til en person, som dermed kan stemme for alle stemmene. Fullmakt fra rådsleder oversendes KA i forkant av møtet, senest 21. november.

I tillegg til valg av representanter til KAs landsråd, er følgende program planlagt på kontaktmøtet:

- Gjennomgang av ny strategiplan for KA, som er på høring i november
- Politisk arbeid/påvirkning overfor kommunen – rollefordeling mellom rådet og kirkevergen
- Reglementer/rammeverk og delegering —hva må vi ha på plass?
- Fellesrådets ansvar for HMS-samordning mellom de to arbeidsgiverne

Det er anledning for alle fellesrådsmedlemmer å følge programmet, men kun 3 personer kan avgi stemme i valget.

Forslag til vedtak

Fellesrådet vedtok at fellesrådets leder, nestleder og leder i ADMU har stemmerett ved valg av representanter til Hovedorganisasjonens KAs landsråd.

Møtebehandling

Vedtak

Fellesrådet vedtok at fellesrådets leder, nestleder og leder i ADMU har stemmerett ved valg av representanter til Hovedorganisasjonens KAs landsråd.

(Enstemmig)

34/24 KKF Møteplan 2025

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 KKF Arbeidsutvalg	07.11.2024	19/24
2 Kristiansand kirkelige fellesråd	19.11.2024	34/24

Saksorientering

Forslag til møtedatoer for fellesrådet i 2025:

Vår 2025	Høst 2025
11. februar	9. september

29. april	14. oktober
17. juni	18. november

Møtetidspunkt:

Forslag til møtetidspunkt for fellesrådets møter i 2025: Kl. 18.30 – 21.30 (inkl. matservering).

Forslag til vedtak

Fremlagt forslag til møtedatoer for fellesrådets møter i 2025 godkjennes.
Møtetidspunkt for fellesrådets møter legges til kl. 18.30 – 21.30.

Møtebehandling

Vedtak

Fremlagt forslag til møtedatoer for fellesrådets møter i 2025 godkjennes.
Møtetidspunkt for fellesrådets møter legges til kl. 18.30 – 21.30.

(Enstemmig)

35/24 KKF Konstituering 2025

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 KKF Arbeidsutvalg	07.11.2024	20/24
2 Kristiansand kirkelige fellesråd	19.11.2024	35/24

Saksorientering

[Virksomhetsreglene](#) for de kirkelige rådene, § 1 Konstituering pkt 3, sier «Menighetsrådet/kirkelig fellesråd velger i det konstituerende møtet og senere hvert år blant sine medlemmer, leder og nestleder. Valget foregår skriftlig. Den som har vært leder i ett år, kan unnslå seg valg for det følgende år.»

Valg av leder og nestleder:

Elin Saltrøe ble valgt til leder i konstituerende møte 28.22.2023. I samme møte ble Per Sigurd Sørensen valgt som nestleder.

Begge har sagt seg villige til å ta gjenvalg.

Forslag til vedtak

Møtebehandling

Begge kandidatene hadde sagt seg villige til gjenvalg. Det ble gitt anledning til å foreslå andre kandidater. Ingen nye kandidater ble foreslått. Forslag om at leder og nestleder fortsetter i ny periode ble vedtatt med akklamasjon.

Vedtak

Valg av leder og nestleder i fellesrådet fra 1.12.2024 – 31.11.2025:

- Leder: Elin Saltrøe
- Nestleder: Per Sigurd Sørensen

(Enstemmig)

DEN NORSKE KIRKE

Kristiansand kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas Andersen	410	25/00159-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Kristiansand kirkelige fellesråd	11.02.2025

Orienteringssaker februar 2025

Saksorientering

Kirkens Ungdomsprosjekt (KUP)

Daglig leder i KUP, Ingunn Lyngset Holme, orienterer om det viktige arbeidet som kirken i Kristiansand er involvert i, og om organisasjonens videre planer. KUP er en ideell og diakonal organisasjon som driver forebyggende og relasjonelt arbeid for barn og unge i utsatte livssituasjoner. Organisasjonen ble startet i 1991 på initiativ fra menighetene i Domprostiet sammen med KFUM/KFUK, og alle menighetene er representert i KUPs representantskap.

Organisasjon

- Allmøte i januar om hovedlinjer i fellesrådets planer for 2025
- Nytt lønns- personal og regnskapssystem

HR

- Status bemanning
- Oppdatering stabsprosesser
- HMS og vernearbeid 2025

Økonomi

- Tilskudd fra kommunen for 2025

Gravplass

- Utvidelse av Voie gravplass: Kontrakt med rådgiver
- Status utvidelse av Randesund gravplass
- Statsforvalterens tilsyn av krematoriet: Status i saken

Forslag til vedtak

Fellesrådet tok informasjonen til orientering.

DEN NORSKE KIRKE

Kristiansand kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Andreas Andersen	800	24/02826-5	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Kristiansand kirkelige fellesråd	11.02.2025

Fastsettelse av vedtekter for gravplassene i Kristiansand

Vedlegg:

VEDTEKTER FOR GRAVPLASSENE I KRISTIANSAND KOMMUNE_KKF 11.02.2025

Høringsinnspill gravplassvedtekter

Saksorientering

Oppfølging av tidligere vedtak

Det vises til sak 29/24 der fellesrådet behandlet høringsutkast til reviderte gravplassvedtekter. Vedtak i saken var:

«Kristiansand kirkelige fellesråd gir sin tilslutning til kirkevergens høringsversjon til ny gravplassforskrift med de endringer som fremkom i møtet. Etter slik høring med frist 31.01.2025 ber fellesrådet om å få forslaget til forskrift tilbake for endelig vedtak før oversendelse til Statsforvalteren for godkjenning.»

Saken har vært på høring til følgende institusjoner

- Begravelsesbyråene
- Tros- og livssynssamfunn som er registrerte i kommunen
- Menighetsrådene i Domprostiet
- Kristiansand kommune
- Steinhuggere og private gravstellere

Informasjon om høringen er sendt til alle berørte festere, om lag 7000 brev. Høringen er annonsert i regionens lokalaviser med 2 innrykk, samt lagt ut på fellesrådets og kommunens hjemmesider.

I tillegg arrangerte vi et informasjonsmøte i kommunens innbyggertorg der kirkevergen redegjorde for hvorfor vedtektene endres, og gikk gjennom disse. Det ble åpnet for spørsmål og innspill. Møtet var godt besøkt.

Høringsinnspill

Det er registrert 18 høringsinnspill til vedtektene. Se vedlegg med oversikt over innspillene. Fra de institusjonelle høringsinstansene er det kun Kristiansand kommune som har avgitt høringsuttalelse. I tillegg har daglig leder i Søgne menighet gitt et innspill, og gravplassmyndigheten har foreslått en justering. Som redegjort for over, har informasjon om høringen blitt kunngjort bredt, og de fleste høringsinnspillene er gitt av festere og andre med interesser i gravplassene i Kristiansand.

Det har i tillegg kommet flere titalls henvendelser på telefon og ved fysisk besøk på kontoret som har handlet om spørsmål knyttet til eget feste og behov for veiledning for å forstå innholdet i brevet som ble sendt ut. De som har hatt synspunkter på selve høringssaken har blitt oppfordret til å sende innspillet skriftlig.

Flere har uttrykt skuffelse over at mulighetene for kistebegravelse begrenses på Kristiansand gravplass. Noen stiller spørsmål om hvorfor det har vært mulig med kistebegravelse inntil nylig når dette nå ikke lenger er mulig. Andre uttrykker fortvilelse over at graver der for eksempel ektefelle er gravlagt, ikke kan benyttes når de selv går bort. Flere gir uttrykk for at kremasjon ikke er riktig for dem og dermed ikke et reelt alternativ. Noen kritiserer også at det ikke tidligere er opplyst om plassutfordringene slik at de kunne ha gjort andre valg med hensyn til gravsted.

Enkelte har spilt inn et ønske om at adgangen til dispensasjon fra bestemmelser i vedtektene blir tolket «romslig» i en overgangsperiode for å søke å finne løsninger på vanskelige situasjoner knyttet til ønske om å benytte kiste på Kristiansand gravplass.

Innspill og henvendelser om bestemte gravsteder og personlige ønsker og reaksjoner er ikke kopiert inn i oversikten over høringsinnspill til vedtektene. I stedet er det laget et sammendrag med gjengivelse av innholdet i disse innspillene. Disse blir i tillegg besvart direkte til dem som har henvendt seg.

Saken har vært oppe til politisk behandling i formannskapet 22. januar og i bystyret 29. januar. I forkant av møtet i formannskapet og bystyret sendte kirkevergen over et høringsinnspill til kommunedirektøren med et forslag om å rette opp i en forskjellsbehandling som har oppstått i forbindelse med kommunesammenslåingen: I «gamle Kristiansand» har vi graver med dobbel dybde. Denne er gratis i friperioden (20 år), og friperioden utvides med nye 20 dersom nivå 2 i graven tas i bruk i løpet av de 20 årene. I Søgne og Songdalen har vi ikke dobbel dybde, med unntak av noen ganske få graver på ett felt i Søgne. De som ønsker å reservere en grav for ny gravlegging i fremtiden på disse gravplassene, må i dag betale festeavgift for graven de reserverer. Forslaget er derfor å sikre likebehandling i hele kommunen, og at de som benytter gravplassene i Søgne, Greipstad og på Finsland og får tilvist enkel grav, kan reservere en grav ved siden av som ikke koster noe før friperioden på 20 år er ute.

Bystyrets vedtak i høringssaken var som følger:

1. *«Kristiansand kommune gir sin tilslutning til Kirkevergens høringsversjon til ny gravplassforskrift med de endringer som fremkommer i saken.*

Formannskapet støtter at for å sikre likebehandling i hele kommunen kan det ved gravplassene i Søgne, Greipstad og på Finsland reserveres en grav ved siden av med en friperiode på 20 år. (Enst.)

2. *Bystyret henstiller til KKF å se på mulighetene for at det etableres urnefelt og minnelunder, med stor vekt på plasseringen og utformingen, på alle kommunens kirkegårder som ikke har dette fra før. (46/11)»*

Andre reaksjoner

I høringsperioden har det vært ett nyhetsoppslag i Fædrelandsvennen der en borger klaget på at brevet om høringssaken ble sendt ut tett oppunder jul. Kirkevergen svarte på kritikken, og forklarte bakgrunn for saken og årsaken til valg av tidspunkt for utsendelse av brev, og at festerne har rett til å få informasjon om at gravplassvedtektene er på høring. I denne nyhetssaken ble kirkevergen sitert på at «eksisterende graver ikke vil bli berørt». Utsagnet bygger på informasjon som er vedlagt høringssaken der det i dokumentet «Ofte stilte spørsmål» fremkommer svar på spørsmålet; «Hva betyr dette for eksisterende grav?». Her står følgende: «Eksisterende graver vil ikke bli berørt, og gravminner vil forbli på plass. Endringen gjelder kun fremtidig kistegravlegging». Dette er ment som svar til de mange som har misforstått innholdet i høringsdokumentene og blitt bekymret for at de mister gravplassen sin. Imidlertid har flere oppfattet svaret på en annen måte enn det som har vært

intensjonen. Dette kunne med fordel vært formulert annerledes for å unngå slik misforståelse.

Behandling av høringsinnspill

Vedlagt er en samlet oversikt over høringsinnspillene med kirkevegens vurdering av disse. De innspillene som er foreslått tatt til følge er innarbeidet i vedlagte forslag til gravplassvedtekter, og er merket med «spor endring» i dokumentet. Enkelte innspill som tas til følge er knyttet til praksis i gravplassforvaltningen og medfører ikke endringer i vedtektene selv om de tas til følge. Dette gjelder kommunens vedtak om at det ved gravplassene i Søgne, Greipstad og på Finsland kan reserveres grav ved siden av med en friperiode på 20 år for å sikre likebehandling i hele kommunen. Dette vil bli innført administrativt, og ikke som bestemmelse i vedtektene. Dette fordi vedtektene ikke behandler festeavgift, kun bestemmelser om feste. § 7 er dekkende også for denne nye ordningen. Vedtakspunkt 2 i bystyrets innstilling behandles som et innspill til det videre arbeidet med å utvikle gravplasstilbudet, og medfører ingen endringer i vedtektene.

Høringsinnspill om at adgangen til å søke dispensasjon fra bestemmelser i vedtektene knyttet til kistegravlegging på Kristiansand gravplass må praktiseres «romslig» i en overgangsperiode, foreslås at etterkommes. Det er her viktig å påpeke at gravplassmyndigheten i samarbeid med parkvesenet har foretatt oppmåling av alle graver, samt utført kontrollmålinger i tillegg. Det er derfor lite trolig at søknader om dispensasjon kan innvilges. Et avslag fra gravplassmyndigheten kan påklages statsforvalteren, jmf Gravplassloven § 24, og gir festere nødvendig sikkerhet for at deres sak kan etterprøves. Gravplassmyndighetens adgang til å vurdere enkeltsaker er ivaretatt i vedtektenes § 17.

Et høringsinnspill påpeker at gravplassvedtektene i tidligere Søgne kommune hadde et forbud mot kistegravlegging på ett av feltene ved Søgne hovedkirke. Dette har ikke kommet med i vedtektene etter kommunesammenslåingen, men har vært praktisert i tråd med tidligere vedtekter. Det aktuelle feltet er derfor tatt med som nytt punkt c i § 6.

Det vises til innspill som fremkom på fellesrådets møte 19.11.2024 der en av fellesrådets representanter foreslo at det for festede graver som gjenbrukes skal innføres en ny friperiode på 20 år. Dette har ikke blitt vurdert i høringsperioden da en ikke har hatt kapasitet til å regne på de økonomiske konsekvensene av en slik endring. Kirkevergen skal imidlertid utarbeide en gravplassmelding for kommunen der flere forhold knyttet til arealbehov, utforming av tilbud, krematoriekapasitet, demografisk utvikling og fremtidige behov skal kartlegges. Det vil i denne forbindelse være naturlig å vurdere forslaget om ny friperiode ved gjenbruk av festet grav.

Informasjonsmøte på kommunens innbyggertorg

16. januar 2025 ble det avholdt informasjonsmøte om gravplassvedtektene i amfi i kommunens innbyggertorg. Møtet var godt besøkt, og lokalet var fullt. Kirkevergen gav her en orientering om gravplassene og gravplasstilbudet i kommunen, samt om den siste tidens arbeid med utvidelse av flere gravplasser. Deretter ble det orientert om bakgrunn for arbeidet med revisjon av gravplassvedtektene, og om utfordringene på Kristiansand og Oddernes gravplass. Det ble i den sammenheng redegjort for hvorfor det er nødvendig å stenge for nye kistebegravelser på Kristiansand gravplass, og på enkelte felt på Oddernes gravplass. De viktigste endringene i vedtektene ble gjennomgått, samt oversikten over «vanlig stilte spørsmål». Det ble deretter åpnet opp for innspill og kommentarer. Innspillene var i hovedsak de samme som det som har kommet frem gjennom henvendelser på telefon og ved besøk til kirkevergens kontor. Gravplassmyndigheten var til stede med flere representanter som besvarte spørsmål og gav veiledning.

Sluttkommentar

Gjennom høringsprosessen har fellesrådet sett at problemstillingene knyttet til kistebegravelser på Kristiansand gravplass skulle vært tatt tak i for flere år siden. Man kunne da lagt til rette for en mer gradvis og styrt overgang til urnebegravelser på denne gravplassen, og unngått den brå overgangen som nå har blitt nødvendig. Det er forståelig at

saken skaper uro hos mange. Når forholdene på Kristiansand gravplass nå er avdekket er det likevel viktig og riktig at gravplassvedtektene blir oppdaterte slik at de er i tråd med de sentrale lover og forskrifter. Dette legger til rette for at gravplassmyndigheten i fremtiden bedre kan oppfylle ansvaret for at gravplassene forvaltes «med orden og verdighet og i samsvar med gjeldende bestemmelser», jmf. gravplassloven § 3.

Som gravplassmyndighet i Kristiansand er det fellesrådet som fastsetter vedtektene, men Statsforvalteren i Vestfold og Telemark som nasjonal gravplassmyndighet som godkjenner forskriften før den kunngjøres på Lovdata.

Forslag til vedtak

Kristiansand kirkelige fellesråd vedtar ny gravplassforskrift i tråd med innstillingen som ble lagt frem for fellesrådet.

DEN NORSKE KIRKE

Kristiansand kirkelige fellesråd

VEDTEKTER FOR GRAVPLASSENE I KRISTIANSAND KOMMUNE (forskrift)

Fastsatt av Kristiansand kirkelige fellesråd ~~xx.xx.xxx~~ 11.02.2025 med hjemmel i lov av 7. juni 1996 nr. 32 om gravplasser, kremasjon og gravferd (gravplassloven) § 21 første avsnitt, § 8 første avsnitt og § 14 første avsnitt og forskrift til lov om gravplasser, kremasjon og gravferd av 10. januar 1997 (gravplassforskriften) § 5 andre avsnitt og § 15a fjerde avsnitt.

Godkjent av Statsforvalteren i Vestfold og Telemark (xx.xx.xxx), jf. Lov av 7. juni 1995 nr. 32 om gravplasser, kremasjon og gravferd (gravplassloven) § 21 første avsnitt.

§ 1 GRAVPLASSMYNDIGHET

Gravplassmyndighet i Kristiansand kommune er Kristiansand kirkelige fellesråd.

§ 2 DEFINISJONER

- a. *Gravplassmyndighet:*
Kristiansand kirkelige fellesråd under utøvelse av sitt forvaltningsansvar for gravplassene i Kristiansand kommune, jf. gravferdsloven med forskrifter.
- b. *Fri grav:*
Grav som gravplassmyndigheten har tildelt en avdød person fra kommunen som det ikke betales festeavgift for i fredningstiden.
- c. *Festet grav:*
Grav som festes mot betaling av avgift.
- d. *Festet gravsted:*
Flere kistegraver som er festet sammen.
- e. *Særskilt urnegrav:*
Grav til askeurne med plass til fire urner, jf. gravferdsforskriften § 14.
- f. *Urnegrav i minnelund:*
Grav til askeurne med plass til én urne.
- g. *Kistegrav:*
Grav som ivaretar forskriftens krav til størrelse for gravlegging av kister. I en kistegrav kan det også gravlegges urner.
- h. *Fredningstid:*
Tidsrom fra siste gravlegging til graven kan tas i bruk igjen til ny gravlegging.
- i. *Festetid:*
Tiden det er avtalt å feste en grav for.
- j. *Ansvarlig for grav:*
Den som er ansvarlig for en fri grav.
- k. *Fester:*
Den som står som part i en festeavtale.
- l. *Anonym minnelund:*
Gravfelt for anonyme graver. Feltet kan ha et felles minnesmerke uten opplysninger om hvem som er gravlagt.
- m. *Navnet minnelund:*
Gravfelt med felles minnesmerke med navn og data på de som er gravlagt der.

§ 3 FERDSEL PÅ GRAVPLASSENE

Det skal vises hensyn ved ferdsel på gravplassene. Besøkende skal så vidt mulig ferdes gående, jf. gravferdsforskriften § 9 (2). Gravplassmyndigheten kan gi kjøretillatelse ved dokumentert behov. All kjøring skal skje ekstra hensynsfullt.

§ 4 GRAVPLASSTILHØRIGHET

For urnebegravelser gjelder følgende: Avdøde personer innen kommunen kan gravlegges på hvilken som helst av gravplassene i kommunen.

For kistebegravelser gjelder følgende: Avdøde personer innen kommunen kan gravlegges på hvilken som helst av gravplassene i kommunen med unntak av Oddernes gravplass og Kristiansand gravplass.

Avdøde personer som på grunn av sykdom eller alderdom har bodd i et annet sokn eller en annen kommune mot slutten av livet, betraktes på samme måte som kommunens egne innbyggere, og har rett til fri grav såfremt graven blir tilvist.

På Oddernes gravplass tilvises det kun nye kistegraver til avdøde som hadde folkeregistrert adresse i Oddernes sokn ved sin død, eller som hadde folkeregistrert adresse i Oddernes sokn før flytting på grunn av sykdom eller alderdom. Gravplassmyndigheten kan be om legeerklæring eller vedtak som viser at flyttingen var nødvendig. Den som fra før har festerettigheter på kistegrav, kan benytte festerettighetene/kistegraven også til bosatte utenfor soknet såfremt dette ikke kommer i konflikt med fredningstiden. Avdøde personer som ikke sokner til gravplassen kan få urnegrav.

På gravplassene i Randesund, Tveit, Oddernes, Kristiansand, Flekkerøy, Voie og Torridal tilvises gravene som hovedregel med dobbel dybde. Se for øvrig gravplassforskriften § 18.

Avdøde har rett til fri grav dersom graven er tilvist av gravplassmyndigheten. Retten til utvidet frigravsperiode er nærmere bestemt i gravplassforskriften § 16 og gravplassforskriften § 18.

For øvrig kan også avdøde personer fra andre kommuner gravlegges i kommunen mot at kostnadene ved gravferden og avgift, som ved feste av grav, betales. For en grav som allerede er festet, betales det kun for kostnadene for gravferden.

§ 5 FREDNINGSTID

Fredningstid for kistegraver er minst 20 år.

Fredningstid for urnegraver er 20 år.

§ 6 OMRÅDER STENGT FOR KISTEGRAVLEGGING

Følgende gravplasser / gravfelt er etter gravplassforskriften § 5 stengt for kistegravlegging på grunn av gravstørrelse / jordsmonnets beskaffenhet:

- a. Kristiansand gravplass, med unntak av graver som fremkommer i Vedlegg 1.
- b. Oddernes gravplass felt 2.19, 3J, 3S, 3U, 3R og 3T.
- b-c. Søgne hovedkirkegård felt F.

§ 7 FESTE AV GRAV

Når det tilvises grav med enkel dybde, er det anledning til å feste en grav ved siden av. Disse gravene utgjør da ett gravsted.

Når det tilvises grav på gravfelt som kan ha dobbelt dybde, jf. Gravplassforskriften § 18, kan det ikke reserveres (festes) en grav ved siden av.

Ved bruk av særskilt urnegrav kan det ikke festes en grav ved siden av.

Ved feste av grav ved siden av den kistegraven som tas i bruk, er festetiden 20 år.

Når festetiden eller fredningstiden er ute, kan graven eller gravstedet festes videre 10 år av gangen. Når det er gått 60 år etter siste gravlegging, kan festet ikke fornyes uten samtykke fra gravplassmyndigheten.

~~I god tid før~~Når festetiden er ute skal festeren varsles. Fester må da gi skriftlig tilbakemelding hvis man ønsker å si opp festet. Er festet ikke blitt fornyet innen seks måneder etter forfall, tilfaller graven eller gravstedet ~~tilbake til~~ gravplassen.

Innbetalt festeavgift betales kun tilbake hvis tilbakebetaling følger av bindende rettsregler eller det foreligger særlige grunner.

Ingen kan gravlegges i festet gravsted uten festerens samtykke. Dersom den ansvarliges eller festerens samtykke til bruk av festet grav ikke kan innhentes, kan gravplassmyndigheten ta avgjørelse om gravlegging.

Fester plikter å melde adresseforandring.

§ 8 GRAV OG GRAVMINNE

Der hvor dobbel grav består av to graver ved siden av hverandre, plasseres gravminnet i bakkant av den graven som først blir tatt i bruk og blir stående, også etter gravlegging i festet grav ved siden av.

Ved åpning av grav kan jord legges på omkringliggende graver og gravutstyr midlertidig flyttes. Gravplassmyndigheten sørger for istandsetting igjen og vil dertil besørge graven planert og tilsådd med gress etter gravlegging. Montering av gravminne kan først skje etter at gravplassmyndigheten har godkjent gravminnet og merket stedet der det skal stå. For å kvalitetssikre ulike hensyn, skal det ved planlegging av gravminne på en ny grav, tas kontakt med gravplassmyndigheten for å sjekke ut om plassering av gravminne og ønsket tidspunktet for oppsetting passer på det konkrete stedet. Gravminne på urnegrav kan settes opp umiddelbart etter urnenedsettelsen. I påvente av gravminne, ordner gravplassmyndigheten med et merke hvor avdødes navn settes på.

§ 9 SÆRBESTEMMELSE OM GRAVMINNER

For feltene V og VI på Søgne gamle kirkegård tillates det bare gravminner av steintyper som allerede finnes på disse feltene fra før, bortsett fra steintypen «Coloritt» som ikke er tillatt. Det er ikke tillatt å bruke hvite bokstaver og hvitt ornament. Det skal så langt det er mulig tilstrebes gjenbruk av eldre gravminner på denne delen av gravplassen..

§ 10 PLANTEFELT

Foran gravminnet er det anledning til å opparbeide et plantefelt i høyde med bakken omkring. Det må ikke være bredere enn gravminnets bredde, men kan i alle tilfeller være opp til 60 cm bredt. Det kan ikke stikke lengre fram enn 60 cm, målt fra gravminnets bakkant. Det kan ikke plantes vekster som overstiger gravminnets høyde eller går utover plantefeltet.

I plantefeltet er det anledning til å sette ned dekorgjenstander og sorguttrykk, så lenge de ikke er til sjenanse, gjør driften av gravplassen vanskelig (åpning av grav, gressklipping, o.l.), eller utgjør brannfare i kombinasjon med tenning av lys, jf. neste avsnitt.

Det er anledning til å tenne stearinlys og oljelampe på graven så lenge dette er innenfor gjeldende regler om brannvern. Lykter og lys må være tilstrekkelig festet, f.eks. med jordspyd, eller ha en egenvekt som gjør at de ikke kommer på avveie.

Stearinlys, oljelamper og andre løse dekorgjenstander skal fjernes etter bruk.

Det er anledning til å ramme inn plantefeltet med en delt steinkant som flukter med terrenget omkring. Innrammingen må ikke være til hinder for, eller ta skade av overkjøring med aktuelt klippeutstyr. Dersom det ikke er aktuelt å ha plantefelt, skal det være gress på alle sider av gravminnet.

Dersom gravminnet har tekst på begge sider, er det kun mulig å ha plantefelt på den siden som vender mot graven.

Det er ikke anledning til å ramme inn graven med hekk eller døde materialer.

§ 11 PLANTEMATERIALE

Planter, kranser og liknende materiale som brukes ved gravferd eller ved pynting av grav, og som ender som avfall, skal i sin helhet være kompostérbart.

§ 12 STELL AV GRAV

Enhver ansvarlig for frigrav eller gravfester har rett og plikt til å stelle den graven vedkommende har ansvar for. Plantefelt som ikke beplantes eller stelles skal tilsåes av den ansvarlige eller bli tilsådd av gravplassmyndigheten.

Ansvarlig for grav eller fester kan inngå avtale om at kirkelig fellesråd, og den som gis tillatelse til det etter § 13, kan gjøre beplantning og stell av grav. En slik avtale fritar ikke den ansvarlige eller fester for ansvar vedkommende har etter den til enhver tid gjeldende regler.

Ansvarlig for grav eller fester plikter å holde gravminnet sikret og i forsvarlig stand.

§ 13 NAVNET OG ANONYM MINNELUND

Navnet og anonym minnelund er forbeholdt urnegraver.

Ved gravlegging i navnet minnelund påføres navn og data til avdøde på en navneplate på felles minnesmerke.

I navnet minnelund kan det ikke festes en grav i tillegg.

Avgift for bruk av navnet minnelund betales fra det tidspunktet graven tas i bruk.

Ved gravlegging i navnet minnelund må kostnader til navneplate og andel av minnesmerke, beplantning og stell betales.

Gravplassmyndigheten har ansvar for felles beplantning og stell i minnelunden. Det er ikke anledning til å opparbeide eget plantefelt for grav i minnelund. Det kan legges ned blomster og tennes gravlys, så lenge dette er innenfor gjeldende regler om brannvern, på sted anvist av gravplassmyndigheten.

§ 14 BÅREROM

Bårerom disponeres av gravplassmyndigheten og skal bare brukes til oppbevaring av døde i tida fram til gravferden. Ingen har adgang uten etter tillatelse. Liksyning kan bare finne sted etter samtykke fra den som sørger for gravferden og er de ansatte uvedkommende.

§ 15 NÆRINGSVIRKSOMHET

Næringsdrivende som ønsker å drive virksomhet på gravplassen skal innhente tillatelse fra gravplassmyndigheten. Tillatelsen kan tilbakekalles dersom vedkommende ikke retter seg etter de regler som gjelder.

Slik virksomhet kan bare omfatte montering, sikring og vedlikehold av gravminner og beplantning og stell av graver.

§ 16 ARBEID PÅ GRAVPLASSENE

Anleggs- og vedlikeholdsarbeid skal skje hverdager i arbeidstiden (kl. 07:00-17:00) og må ikke utføres på søndager, helligdager eller offentlige høytidsdager. Arbeid på gravplassen må ikke være til sjenanse for seremonier eller rituelle handlinger på gravplass eller bygning på gravplass. Næringsdrivende kan kun kjøre på gravplassen i den grad det er nødvendig for å utføre arbeidet. Slik kjøring skal skje ekstra hensynsfullt.

§ 17 DISPENSASJON FRA VEDTEKTENE

Gravplassmyndigheten kan i særlige tilfeller og innenfor rammen av gravplassloven fravike §§ 4, 6, 7 og 8 i vedtektene.

§ 18 IKRAFTTREDELSE OG OPPHEVELSE AV ELDRE VEDTEKTER

Forskriften trer i kraft 30 dager fra kunngjøring i Norsk Lovtidend. Fra samme tid oppheves vedtekter av 01.01.2021 for gravplassene i Kristiansand kommune, Agder.

VEDLEGG**Spesielle bestemmelser for Kristiansand gravplass, gravplassvedtekt § 6:**

Følgende graver kan gjenbrukes til kistenedsettelse:

Felt 1

04.01.00.005, 04.01.00D.010, 04.01.00D.013, 04.01.00D.014, 04.01.00E.012, 04.01.00E.013, 04.01.00E.014, 04.01.00E.015, 04.01.00E.016, 04.01.00E.017, 04.01.00E.018, 04.01.00F.012, 04.01.00F.016, 04.01.00F.017, 04.01.00F.019, 04.01.00F.020, 04.01.00I.030, 04.01.00I.031, 04.01.00J.027, 04.01.00J.031, 04.01.00J.032, 04.01.00J.034, 04.01.00L.005, 04.01.00L.006, 04.01.00L.008, 04.01.00L.009, 04.01.00L.010, 04.01.00L.011, 04.01.00L.013, 04.01.00M.014, 04.01.00M.015, 04.01.00M.017, 04.01.00M.018, 04.01.00M.019, 04.01.00M.020, 04.01.00N.020, 04.01.00N.023, 04.01.00N.025, 04.01.00N.029, 04.01.00N.037, 04.01.00N.038, 04.01.00N.041, 04.01.00N.044, 04.01.00N.045, 04.01.00N.046, 04.01.00P.026, 04.01.00R.014, 04.01.00R.015, 04.01.00R.016, 04.01.00S.024, 04.01.00S.034, 04.01.00S.035, 04.01.00S.040, 04.01.00S.041, 04.01.00U.031, 04.01.00U.032, 04.01.00U.037, 04.01.00U.038, 04.01.00U.039, 04.01.00U.041, 04.01.00U.042, 04.01.00W.010, 04.01.00W.011, 04.01.00W.018, 04.01.00W.023, 04.01.00W.031, 04.01.00W.033, 04.01.00W.034, 04.01.00W.035, 04.01.00X.005, 04.01.00X.006, 04.01.00X.008, 04.01.00Y.020, 04.01.00Y.021, 04.01.00Y.022, 04.01.00Ø.002, 04.01.00Ø.009, 04.01.001N.001, 4.01.001N.010, 4.01.001N.011, 4.01.001N.012, 4.01.001N.014, 4.01.001N.015

Felt 2

04.02.00A.039, 04.02.00A.038, 04.02.00A.037, 04.02.00A.035, 04.02.00A.034, 04.02.00A.033, 04.02.00A.032, 04.02.00A.031, 04.02.00A.030, 04.02.00A.029, 04.02.00A.028, 04.02.00A.027, 04.02.00A.026, 04.02.00A.025, 04.02.00A.024, 04.02.00A.023, 04.02.00A.022, 04.02.00A.021, 04.02.00A.020, 04.02.00A.017, 04.02.00A.016, 04.02.00A.015, 04.02.00A.014, 04.02.00A.012, 04.02.00A.011, 04.02.00A.010, 04.02.00A.009, 04.02.00A.008, 04.02.00A.007

Felt 2a

04.02a.00A.001, 04.02a.00A.004, 04.02a.00A.005, 04.02a.00A.006, 04.02a.00A.007, 04.02a.00A.008, 04.02a.00A.009, 04.02a.00A.010, 04.02a.00A.011, 04.02a.00A.012, 04.02a.00A.013, 04.02a.00A.014, 04.02a.00A.015, 04.02a.00A.016, 04.02a.00A.017, 04.02a.00A.018, 04.02a.00A.019, 04.02a.00A.023, 04.02a.00A.024, 04.02a.00A.028, 04.02a.00A.030, 04.02a.00A.031, 04.02a.00A.032

Felt 4

04.04.00A.003, 04.04.00A.004, 04.04.00A.005, 04.04.00A.006, 04.04.00A.007, 04.04.00A.008, 04.04.00A.013, 04.04.00A.014, 04.04.00A.015, 04.04.00A.016, 04.04.00A.017, 04.04.00A.020, 04.04.00A.021, 04.04.00A.022, 04.04.00A.023, 04.04.00A.024, 04.04.00A.025, 04.04.00A.026, 04.04.00A.028, 04.04.00A.030, 04.04.00A.031, 04.04.00A.032, 04.04.00A.033

Felt 6

04.06.00A.011, 04.06.00A.012, 04.06.00A.013, 04.06.00A.014, 04.06.00A.015, 04.06.00A.016, 04.06.00A.017, 04.06.00A.018, 04.06.00A.019

Felt 7

04.07.00A.001, 04.07.00A.002, 04.07.00A.003, 04.07.00A.004, 04.07.00A.007, 04.07.00A.008, 04.07.00V.001, 04.07.00V.002, 04.07.00V.004, 04.07.00V.005, 04.07.00V.006, 04.07.00V.007, 04.07.00V.008, 04.07.00V.009,

04.07.00V.010, 04.07.00V.011, 04.07.00V.012, 04.07.00V.013, 04.07.00V.014, 04.07.00V.015, 04.07.00V.016, 04.07.00V.017, 04.07.00V.018, 04.07.00V.019, 04.07.00V.020, 04.07.00V.021, 04.07.00V.022

Felt 7a

04.07a.00D.001

Felt 8

04.08.00R.004, 04.08.00R.005, 04.08.00R.006, 04.08.00R.007, 04.08.00R.008, 04.08.00R.009, 04.08.00R.010, 04.08.00R.011, 04.08.00R.012, 04.08.00R.013, 04.08.00R.014, 04.08.00R.015

Felt 9

04.09.00P.001, 04.09.00P.002, 04.09.00P.003, 04.09.00P.004, 04.09.00P.005, 04.09.00P.006, 04.09.00P.007, 04.09.00P.008, 04.09.00P.009, 04.09.00P.010

Felt 10

04.10.00A.001, 04.10.00A.002, 04.10.00A.003, 04.10.00A.007, 04.10.00A.009, 04.10.00A.010, 04.10.00F.010, 04.10.00F.011, 04.10.00F.012, 04.10.00F.013

Felt 12

04.12.00A.011, 04.12.00A.012, 04.12.00A.013, 04.12.00A.014, 04.12.00A.015, 04.12.00A.016, 04.12.00B.006, 04.12.00B.007, 04.12.00B.008, 04.12.00B.009, 04.12.00B.010, 04.12.00B.011, 04.12.00C.005, 04.12.00C.007, 04.12.00C.008, 04.12.00C.009, 04.12.00C.0010, 04.12.00C.011, 04.12.00C.012, 04.12.00C.013, 04.12.00C.014, 04.12.00C.0015, 04.12.00C.016, 04.12.00C.017, 04.12.00C.018, 04.12.00D.001, 04.12.00E.010, 04.12.00E.011, 04.12.00E.012, 04.12.00F.007, 04.12.00F.008, 04.12.00F.009, 04.12.00F.010, 04.12.00G.001, 04.12.00G.002, 04.12.00G.006, 04.12.00G.007, 04.12.00G.008, 04.12.00G.009, 04.12.00G.010, 04.12.00G.011, 04.12.00G.012, 04.12.00G.014, 04.12.00G.015, 04.12.00H.005, 04.12.00H.010, 04.12.00H.013, 04.12.00H.014, 04.12.00H.015, 04.12.00H.016, 04.12.00H.017, 04.12.00I.001, 04.12.00I.002, 04.12.00I.003, 04.12.00I.004, 04.12.00I.005, 04.12.00I.006, 04.12.00I.007, 04.12.00I.008, 04.12.00I.009, 04.12.00I.010, 04.12.00I.011, 04.12.00I.012, 04.12.00I.013, 04.12.00I.015, 04.12.00I.016, 04.12.00I.017, 04.12.00K.001, 04.12.00K.002, 04.12.00K.003, 04.12.00K.004, 04.12.00K.005, 04.12.00K.008, 04.12.00K.009, 04.12.00L.002, 04.12.00L.003, 04.12.00L.004, 04.12.00L.005, 04.12.00L.006, 04.12.00L.007, 04.12.00L.008, 04.12.00L.013, 04.12.01A.002, 04.12.01A.004, 04.12.01A.005, 04.12.01A.006, 04.12.01A.007, 04.12.01A.008, 04.12.01A.009, 04.12.01A.010, 04.12.01A.011, 04.12.01A.012, 04.12.01A.013, 04.12.01A.014, 04.12.01A.015, 04.12.01A.016

Felt 13

04.13.00A.002, 04.13.00A.003, 04.13.00A.004, 04.13.00A.005, 04.13.00A.006, 04.13.00A.007, 04.13.00A.008, 04.13.00A.009, 04.13.00A.012, 04.13.00A.013, 04.13.00B.001, 04.13.00B.002, 04.13.00B.003, 04.13.00B.004, 04.13.00B.006, 04.13.00B.007, 04.13.00B.008, 04.13.00B.009, 04.13.00B.011, 04.13.00B.012, 04.13.00C.002, 04.13.00C.003, 04.13.00C.004, 04.13.00C.005, 04.13.00C.006, 04.13.00C.007, 04.13.00C.008, 04.13.00C.009, 04.13.00C.010, 04.13.00C.011, 04.13.00D.003, 04.13.00D.004, 04.13.00D.005, 04.13.00D.006, 04.13.00E.003, 04.13.00E.004, 04.13.00F.002, 04.13.00F.003, 04.13.00F.004, 04.13.00F.006, 04.13.00F.007, 04.13.00F.008, 04.13.00F.009, 04.13.00G.002, 04.13.00G.004, 04.13.00G.005, 04.13.00G.006, 04.13.00G.007, 04.13.00G.008, 04.13.00G.009, 04.13.00I.006, 04.13.00I.007, 04.13.00I.008, 04.13.00J.002, 04.13.00J.003, 04.13.00J.004, 04.13.00J.005, 04.13.00J.006, 04.13.00J.007, 04.13.00K.002, 04.13.00K.003, 04.13.00K.004, 04.13.00K.005, 04.13.00K.006, 04.13.00K.007

Felt 14

04.14.00A.002, 04.14.00A.003, 04.14.00A.004, 04.14.00A.005, 04.14.00A.006, 04.14.00A.007, 04.14.00A.008, 04.14.00A.009, 04.14.00A.010, 04.14.00A.011, 04.14.00A.012, 04.14.00A.013, 04.14.00A.015, 04.14.00B.017, 04.14.00C.004, 04.14.00C.005, 04.14.00C.006, 04.14.00C.007, 04.14.00C.008, 04.14.00C.009, 04.14.00C.010, 04.14.00C.011, 04.14.00C.012, 04.14.00C.013, 04.14.00C.014, 04.14.00C.015, 04.14.00C.016, 04.14.00C.017, 04.14.00D.008, 04.14.00D.009, 04.14.00D.010, 04.14.00D.011, 04.14.00D.012, 04.14.00D.013, 04.14.00D.015, 04.14.00D.016, 04.14.00D.012a, 04.14.00E.004, 04.14.00E.005, 04.14.00E.006, 04.14.00E.07, 04.14.00E.008, 04.14.00E.009, 04.14.00E.010, 04.14.00E.012, 04.14.00E.013, 04.14.00F.010, 04.14.00F.011, 04.14.00F.012, 04.14.00F.013, 04.14.00F.014, 04.14.00F.015, 04.14.00F.017, 04.14.00G.006, 04.14.00G.007, 04.14.00G.008, 04.14.00G.009, 04.14.00G.011, 04.14.00G.012, 04.14.00G.014, 04.14.00G.015, 04.14.00G.016, 04.14.00G.017, 04.14.00G.019, 04.14.00H.005, 04.14.00H.006, 04.14.00H.007, 04.14.00H.008, 04.14.00H.009, 04.14.00H.010, 04.14.00H.013, 04.14.00H.014, 04.14.00H.015, 04.14.00H.016, 04.14.00H.018, 04.14.00I.005, 04.14.00I.006, 04.14.00I.014, 04.14.00I.016, 04.14.00I.018

DEN NORSKE KIRKE

Kristiansand kirkelige fellesråd

Samlet oversikt over høringsinnspill til reviderte gravplassvedtekter

1. Kristiansand kommune

Innspill	Svar og innarbeidelse i vedtektene
Kristiansand kommune gir sin tilslutning til Kirkevergens høringsversjon til ny gravplassforskrift med de endringer som fremkommer i saken. Formannskapet støtter at for å sikre likebehandling i hele kommunen kan det ved gravplassene i Søgne, Greipstad og på Finsland reserveres en grav ved siden av med en friperiode på 20 år. (Enst.) Bystyret henstiller til KKF å se på mulighetene for at det etableres urnefelt og minnelunder, med stor vekt på plasseringen og utformingen, på alle kommunens kirkegårder som ikke har dette fra før. (46/11)	<i>Innspillet etterkommes</i> <i>Ikke behov for å endre noe i vedtektene. Festeavgift omtales ikke, men følger den praksis som kommunen har vedtatt.</i> <i>Innspillet etterkommes i det videre arbeidet med utvikling av gravplasstilbudet i kommunen.</i>

2. Irene Hæåk, Søgne menighet

Innspill	Svar og innarbeidelse i vedtektene
I de gamle vedtektene for Søgne, var det følgende særbestemmelse for felt F på Søgne hovedkirkegård: <i>På grunn av grunnforholdene tillates ikke gjenbruk av kistegraver. Unntak gjøres om mulig for personer som har ektefelle gravlagt her fra før. Parsell F brukes som urnegravfelt.</i> Det er mulig at dette ble endret på i forbindelse med kommunesammenslåingen og en kom fram til at bestemmelsen va unødvendig, det kjenner jeg ikke til. Hvis ikke det er foretatt noen vurdering, er det jo viktig å sjekke ut om dette fortsatt skal være en urneparsell, evt med unntak som beskrevet.	<i>Innspillet etterkommes.</i> <i>Dette har vært praksis på dette feltet og kommunisert til festere gjennom enkeltvedtak.</i>

3. Gravplassmyndigheten Kristiansand

Innspill	Svar og innarbeidelse i vedtektene
Vi ønsker å spille inn en endring under §7, femte ledd: I god tid før festetiden er ute skal Når festetiden er ute vil festeren bli varslet. Fester må da gi skriftlig tilbakemelding hvis man ønsker å si opp feste. Er festet ikke blitt fornyet innen seks måneder etter forfall, faller graven eller gravstedet tilbake til gravplassen.	<i>Innspillet etterkommes.</i> <i>Vurdere å bruke "tilfalle" i siste setning.</i>

4. Ulf Sverre Andersen

Innspill	Svar og innarbeidelse i vedtektene
<i>(Utdrag)</i> Til § 5 FREDNINGSTID Kistegraver: Begrepet "minst" er misvisende. Dersom det i dag er fastslått at jordsmonn tilsier lenger fredningstid på enkelte områder, må det presiseres som det gjort for §6. Er det tvil bør fredningstiden generelt for kistegraver settes til f.eks. 25 år. Urnegraver: Jeg kan ikke se, hverken i loven eller forskriften til denne, at det er behov for 20 år fredningstid for urner. Forskriftens § 31 syntes derimot å åpne for kortere fredningstid (sitat) "Askeurne skal være forarbeidet av organisk materiale og være nedbrytbar i jord innen den fredningstid som gjelder for gravplassen, og urnen skal være av slik kvalitet at den tåler vanlig håndtering og forsendelse i posten." (sitat slutt) Lovens § 8 åpner også for tidligere urne fredningstid. Jeg antar at 10 år burde være mer enn tilstrekkelig fredningstid for urnegraver og derved iverksettelse av festeavgift jmf lovens §19. Ved å frigi urnegravplassene etter kortere tid vil også en familie kunne beholde gravstedet lengre, da sannsynligheten for intern gjenbruksmulighet øker og det i tillegg kan bidra til å løse kommunens framtidige	<i>Innspillet tas til orientering</i> <i>Dersom det er behov for lengre fredningstid på grunn av jordsmonn, må vi kunne vedta dette gjennom enkeltvedtak. Det er derfor behov for å beholde termen «minst».</i> <i>20 år er standard praksis. Selv om urner kan ha kortere nedbrytningstid enn kister, er ikke dette alltid tilfelle på våre gravplasser. Vi har derfor ikke grunnlag for at urner skal ha kortere fredningstid enn kister.</i>

gravplassutfordringer. Det bør også vurderes en bestemmelse som tilsier at dersom "urne-grav-ansvarlige" ønsker av plasshensyn å nedsette urne nr. 5 på brukt plass, kan enda kortere tid vurderes (5år?). Konklusjon: Fredningstiden for urnegraver i den lokale forskrift §5 foreslås satt til 10 år, med mulighet for gjenbruk av enkel urneplass, etter søknad, tidligst etter 5 år.	
--	--

5. Håkon R. Sødal

Innspill	Svar og innarbeidelse i vedtektene
<i>(Utdrag)</i> Det er en ganske brutal beskjed å få når det nå foreslås at nye gravlegginger på Kristiansand kirkegård (med noen unntak) kun kan skje med urner. Dette etter at familier i årtier har drøftet og planlagt hvordan deres graver skal håndteres gjennom generasjonene. At graver som allerede er i bruk som kistegraver, gjerne med kistegravlegginger inntil ganske nylig, nå planlegges å bli blokkert for videre slik bruk kommer derfor meget overraskende. Særlig ubekvemt er det for dem som holder seg til den gravleggingsrutinen som har vært benyttet gjennom århundrer i landet vårt, der noen også har prinsipielle motforestillinger når det gjelder kremasjon – ikke bare følelsesmessige. For mange vil det også oppleves underlig at man i årtier har betalt for en tjeneste som tilslutt ikke blir levert. Samtidig kan det være forståelig at nye, sentrale normer og ubekvemme arbeidsoppdrag for kirkegårdsbetjeningen kan være en utfordring lokalt. Dersom det nå skulle være tvingende nødvendig å gjennomføre de foreslåtte restriksjonene, og befolkningen kun må ta nye regler til etterretning; så er det sterkt å ønske at dispensasjonsparagrafen («særlige tilfeller» - jfr § 17 i forslaget) blir håndtert meget romslig. – I det minste i en lengre innførings- og overgangsperiode. Aller helst bør en slik romslighet presiseres i vedtaks form, så dispensasjoner er skikkelig forankret.	<i>Innspillet etterkommes delvis.</i> <i>Årsak til stenging for kister er krav til størrelse på gravene. Gravplassmyndigheten må følge sentrale lover og forskrifter.</i> <i>Gravplassmyndigheten vil vurdere dispensasjon der dette er mulig å gjennomføre uten at det graves inn i en fredet grav.</i>

6. Bjørg Lied

Innspill	Svar og innarbeidelse i vedtektene
<i>(Utdrag)</i> Ved en slik radikal endring av vedtekter, bør det kunne utøves skjønn og lempelige ordninger i en overgangsperiode på flere år.	<i>Innspillet etterkommes.</i> <i>Gravplassmyndigheten vil vurdere dispensasjon der dette er mulig å gjennomføre uten at det graves inn i en fredet grav.</i>

7. Gunnar Strømme

Innspill	Svar og innarbeidelse i vedtektene
<i>(Utdrag)</i> Få dager før jul sendte Kristiansand kirkelige fellesråd ut et brev til pårørende som hadde gravsteder for sine kjære på Kristiansand kirkegård. Både tidspunkt for utsendelsen og innholdet i brevet ble kritisert i en artikkel i Fædrelandsvennen av 27. desember. Brevet handler om at det fra nå av ikke vil gis anledning for kistegravlegging på Kristiansand kirkegård (med noen få unntak). Fra nå av vil det så å si kun tillates urnegraveleggelse, også i familiegraver som har hatt kistegravlegging frem til nå. Innholdet berører dypt personlige forhold for dem det gjelder, nemlig bla. at gjenlevende ektefelle ikke kan bli begravd i kiste i samme grav som sin kjære når den tid kommer, men må begraves i urne. Det strider mot det mange har sett for seg. Når så språk og innhold i brevet ellers er som det er, mener jeg at dette også er skadelig for Kirkens renomme. At brevet også ble sendt til flere hundre pårørende som ikke blir berørt av den nye ordningen, synes jeg også er underlig. Hvorfor uroe disse? Som i så mange andre tilfeller når lover vedtas må det utarbeides forskrifter til lovene. Så også i dette tilfellet. Så vidt jeg kan se skjedde den siste endringen i forskriftene 23.03.2023. Så kommer spørsmålet som en tidligere jussprofessor og rektor på UiO lærte meg at jeg alltid bør stille, nemlig: Hva var lovgivers intensjon? I dette tilfellet tviler jeg sterkt på at Stortinget som lovgiver gikk ned i detaljene. Det ble overlatt til byråkrater. Byråkrater skal vel egentlig ikke bry seg så mye om følelser, men det pårørende står	<i>Innspillet tas til orientering.</i> <i>Tidspunkt for utsendelse ble vurdert opp mot festernes krav på å få informasjon.</i> <i>Brevet ble sendt til alle festere, også de som fortsatt kan benytte graven. Det er relevant å informere de som har unntak for den generelle bestemmelsen.</i>

overfor i denne saken er «det kirkelige byråkratiet». Bør ikke representanter for byråkratiet i Den norske kirke tenke litt annerledes? Jeg mener at svaret er et høyt og tydelig ja. Selv om jeg mener at «hørings-brevet» indikerer ganske tydelig at høringen neppe vil medføre endringer i forslaget mener jeg at Kristiansand kirkelige fellesråd v/kirkevergen må kunne tenke seg om før endringene i vedtektene blir vedtatt. Er endringen i vedtektene lovpålagt? Skal endringen i praksis få tilbakevirkende kraft, eller er det grunnlag for å utvise skjønn i denne saken? Jeg antar at det siste er tilfellet. Kirkevergen uttalte jo at endringen ikke ville gjelde eksisterende graver. Er det korrekt? Kontaktpersonen på kirkevergens kontor sier noe annet. Kristiansand kirkegård er mange hundre år gammel. Er det virkelig slik at en praksis som har tilsynelatende har fungert så lenge plutselig blir umulig å fortsette med i det som uansett vil være en mellomperiode, der antall aktuelle tilfeller vil bli naturlig redusert år for år? Det mangler jo ikke på dispensasjonsvedtak i samfunnet ellers. Så til slutt. Det er sannsynlig at ganske mange av dem som har mottatt informasjonsbrevet som ble sendt ut er gjenlevende ektefeller godt oppe i årene. Brevet ble kun sendt ut digitalt via «Altinn». Slik det ser ut vil de pårørende heller ikke få skriftlig beskjed om hva det «Endelige resultatet» av høringen vil bli. Det må de selv finne ut av på «Lovdata» etter at det er blitt kunngjort der. Hvor mange enslige eldre er det som kan, eller orker, å gå inn på «Lovdata» for å finne frem til det aktuelle vedtaket? Ikke mange vil jeg tro. Nei, slik jeg ser det, bør Den norske Kirkes representanter opptre annerledes i så følsomme spørsmål som dette.	<i>Forslag til vedtekter er annonsert i landsdelens aviser, kunngjort på kommunens og fellesrådets hjemmesider, sendt til en rekke høringsinstanser, og den enkelte fester og det er i tillegg avholdt informasjonsmøte for innbyggerne. Fellesrådet behandler innspill og baserer sitt vedtak på informasjon og innspill som kommer frem i saken.</i> <i>De foreslåtte endringene er lovpålagte.</i> <i>Sitatet “eksisterende graver vil ikke bli berørt” er ment som et svar til de som har oppfattet at de mister graven sin. I “Ofte stille spørsmål”, som er vedlagt høringssaken, står det slik: “Eksisterende graver blir ikke berørt, og gravminne vil forbli på plass. Endringen gjelder kun fremtidig kistegravlegging”.</i> <i>Det er tilfelle at den praksisen som har vært i mange år ikke lenger kan fortsette. Dette pga at det ikke er tilstrekkelig plass til kister på Kristiansand gravplass.</i> <i>Brev som er sendt via Altinn blir sendt fysisk i posten dersom de ikke åpnes digitalt.</i> <i>Det er krav i forvaltningsloven om at vedtektene publiseres på Lovdata. Det er kommunisert til høringsinstansene og festere at det er slik de kan se utfallet av høringssaken. I tillegg skal det annonseres i aviser og på nettsider at forskriften er vedtatt, og hvor man kan lese denne.</i>
---	--

8. Knut Helge Høyland

Innspill	Svar og innarbeidelse i vedtektene
<i>(Utdrag)</i> Da vi leste brevet og fikk avklart hva det innebar ble vi ganske opprørt. I brevet presenteres denne saken som en høringsforespørsel om en endring i vedtektene som innebærer at det ikke lenger vil være tillatt med kistegravlegging på Kristiansand	<i>Innspillet tas til orientering.</i> <i>Det er hele forskriften som er på høring, altså ikke bare punktet om kistebegravelse på Kristiansand og Oddernes gravplasser.</i>

gravplass (med noen få unntak). I realiteten har jeg blitt informert om at dette vedtaket allerede er fattet og vil ikke bli endret, uavhengig av høringssvarene, ettersom gravplassene på kirkegården ikke er i tråd med vedtatte mål for kistegraver.

Når målene for kistegrav ble vedtatt har jeg ikke fått klarhet i, men det blir sagt at praksisen med kistegravlegging har fortsatt helt til nå selv om gravplassene på kirkegården «egentlig» har vært for små. Av denne grunn skal praksisen nå endres for å være i tråd med vedtatte regler.

Man kan naturlig nok har forståelse for behov for å drive gravplassen på en ryddig måte etter vedtatte regler. Det som er vanskeligere å forstå er at dette innføres som en absolutt endring, uten forvarsel, og uten en overgangsperiode som i varetar hensynet til dem som har reservert en kistegrav på gravplassen.

[Eksempel på person gravlagt på Kristiansand gravplass i juni 2022]. Det ble da tildelt en dobbelt kistegrav med mulighet for at ektefelle skulle kunne gravlegges i samme kistegrav når den tid kom, innen fredningstiden. Det ble på det tidspunktet ikke gjort oppmerksom på plassproblemet på gravplassen, eller at gravplassen i fremtiden kunne endres til en urnegravplass. Hadde en slik informasjon blitt gitt og man hadde fått muligheten for å velge kistegravlegging på en annen gravplass i kommunen, kunne vi i familien vurdert det, da vi har tilknytning både til Søgne og Torridal.

Slik jeg ser saken er tildelingen av «Frigrav» en inngått avtale med gitte rammer som forplikter begge parter. Da er det ikke slik at en part, altså gravplassmyndigheten, kan endre rammene for denne avtalen med tilbakevirkende kraft, når gravleggingspraksisen endres, slik det foreslås nå.

Jeg er blitt informert om at vårt tilfelle ikke er unikt og at det er hundrevis av pårørende som nå får beskjed om at de ikke kan gravlegges i kiste i samme grav som deres avdøde ektefelle eller barn. For noen vil det kanskje være uproblematisk å velge kremasjon og urnegravlegging i stedet, men for mange oppleves det krevende at dette ikke er et valg de

Høringsinnspill blir behandlet. Kravene til mål for kistegraver er ikke på høring, men er fastsatt i Gravplassforskriften.

Det har over lengre tid vært utfordringer knyttet til kistegravlegging på Kristiansand gravplass. Gravplassmyndigheten har gjennom mange år forsøkt å etterkomme ønsker så langt det er mulig. Det er nå ikke lenger mulig å finne slike løsninger i de fleste tilfeller. Derfor nedfelles dette i vedtektene.

De graver som er store nok er unntatt den generelle bestemmelsen. Disse er listet opp i et vedlegg til forskriften. I tillegg har det gjennom flere år blitt gjennomført stenginger av enkeltgraver gjennom enkeltvedtak.

Det ble foretatt grundig kartlegging av Kristiansand gravplass høsten 2024. Det var først da omfanget av situasjonen ble kjent. Tidligere har man ikke hatt informasjon om de enkelte graver som skulle tilsa at man kunne informert om dette. Gravplassmyndigheten har også informert om muligheten for å flytte gravminne eller navn til en ny grav ved ny gravlegging (symbolsk flytting).

Gravplassforskriften § 5, 2. ledd gir hjemmel for å stenge deler av gravplass under slike forutsetninger som nå er tilfelle på Kristiansand gravplass.

nå kan ta selv, men noe de blir pålagt og som ikke er i tråd med den forventningen de hadde da kistegravplassen ble tildelt.

Her må det også påpekes at kommunikasjonen fra kirkelig fellesråd i denne saken har vært både forvirrende og blottet for menneskelig hensyn. De som er berørt i denne saken er mennesker, ofte eldre, som har mistet sin ektefelle eller et kjært familiemedlem i løpet av de siste årene.

Informasjonen i brevet gjorde det vanskelig å vite om endringen av reglene gjaldt alle kistegravlegginger eller kun i nye graver og der fredningstiden var gått ut. Kirkevergen går så ut i avisen 27.12 og sier at: «Eksisterende graver vil ikke bli endret. Dette gjelder kun de som i framtiden ønsker å gjenbruke en grav etter utløpt fredningstid til nye kistebegravelser.» Det tror jeg beroliget mange som er berørt av saken. Det eneste problemer er at den informasjonen ikke stemmer. Det fikk jeg bekreftet av kontaktpersonen for fellesrådet i denne saken på telefon 29.1.

At brevet ble kun sendt ut digitalt og at høringsresultatet kun skal offentliggjøres på nett gjør at mange av de berørte eldre, som er mindre på nett, med stor sannsynlighet verken har fått med seg brevet eller vil ha enkel tilgang til informasjonen når den publiseres på Lovdata. At dette brevet, som berører noe så sårbart som en nærmestes (og eget fremtidige) gravsted, sendes ut en uke før jul, viser en manglende forståelse for at dette er en sak som berører mennesker, og ikke en ren administrativ beslutning.

Hva kan da en mulig løsning være, som både ivaretar de praktiske hensynene knyttet til gravplassdriften og hensynet til de berørte pårørende i denne saken? Det er etter min mening ganske enkelt. Kirkelig fellesråd må gjøre det kirkevergen, visst nok feilaktig, sa i Fædrelandsvennen den 27.12: «Eksisterende graver vil ikke bli endret. Dette gjelder kun de som i framtiden ønsker å gjenbruke en grav etter utløpt fredningstid til nye kistebegravelser.»

Altså, det blir ikke tillatt med nye kistegraver på gravplassen. Det blir heller ikke tillatt med kistegravlegging der fredningstiden er utløpt. Men der hvor det allerede er tildelt kistegrav og reservert plass for ny fremtidig kistegravlegging

Det er opplyst om muligheten for å søke om å flytte navn eller gravminne til ny grav i forbindelse med ny gravlegging.

Sitatet "eksisterende graver vil ikke bli berørt" er ment som et svar til de som har oppfattet at de mister graven sin. I "Ofte stilte spørsmål", som alle festere har fått står det slik: "Eksisterende graver blir ikke berørt, og gravminne vil forbli på plass. Endringen gjelder kun fremtidig kistegravlegging".

Brev som er sendt via Altinn blir sendt fysisk i posten dersom de ikke åpnes digitalt.

Tidspunkt for utsendelse ble vurdert opp mot festernes krav på å få informasjon.

innen fredningstiden, vil det kunne gjennomføres som avtalt. Man kan spørre om familien vil vurdere urnegravlegging i stedet, men man kan ikke kreve det. Tildelingen av kistegrav som ble gjort må anses som en bindende avtale. Man kan ikke ensidig endre rammevilkårene og la dem gjelde med tilbakevendende kraft. Antall graver dette gjelder, som i tilfellet med min mors grav, vil over tid bli mindre og mindre og gravplassen vil da til slutt gå over til å bli en ren urnegravplass. I min kommunikasjon med de ansatte på kirkekontoret ble det hevdet at det nå er fysisk umulig å gjennomføre en kistegravlegging fordi plassen er for liten. Men det stemmer åpenbart ikke. Det har jo vært gjennomført kistegravlegging i generasjoner på gravplassen og helt frem til i fjor. Det kan kanskje være utfordrende og vil kreve tilpasninger i bruk av utstyr og gravemetoder, men umulig er det ikke. Hensynet til de pårørende må i dette tilfellet uansett gå foran de praktiske hensyn. Jeg håper dere vil ta disse innvendingene opp til vurdering og finne frem til en smidig overgangsordning som på sikt vil ivareta både de pårørende og gravplassmyndighetenes hensyn i denne saken.	<i>Det har over lengre tid vært utfordringer knyttet til kistegravlegging på Kristiansand gravplass. Gravplassmyndigheten har gjennom mange år forsøkt å etterkomme ønsker så langt det er mulig. Det er nå ikke lenger mulig å finne slike løsninger i de fleste tilfeller. Derfor nedfelles dette i vedtektene.</i> <i>Gravplassmyndigheten vil vurdere dispensasjon der dette er mulig å gjennomføre uten at det graves inn i en fredet grav.</i>
--	--

9. Rune Hillesund

Innspill	Svar og innarbeidelse i vedtektene
<i>(Utdrag)</i> 1. Det er ikke alle som ønsker å bli kremert , og liker ikke tanken på dette . De synes det. er en belastende tanke at etter livets slutt, så skal det gjøres på denne måten. Er selv en av disse . 2. Det er også belastende å først ha en begravelse , og så må en ha en urnenedsettelse. Det føles som to begravelser , og føles veldig belastende . Spesielt hvis dødsfallet har hatt et tragisk forløp. 3. Det å bli kremert påfører også boet en ekstra stor tilleggs utgift. Har hørt at enkelte kommuner tar et tillegg på kr 20.000	<i>Innspillet tas til orientering</i> <i>Det vil fortsatt være tilbud om kistegravlegging i kommunen. Begrensningen gjelder Kristiansand gravplass, og enkelte felt på andre gravplasser.</i> <i>Det er ingen ekstra kostnader for kremasjon for innbyggere i Kristiansand kommune.</i>

Da må i tilfelle Kristiansand kommune ta denne ekstra utgiften.	
4. Praksisen med dødsfall i vårt land har hovedsakelig vært med kiste begravelse. Underlig at nye såkalte lovregler skal rokke med dette . Da må kirken sette foten ned , og holde seg til sedvane og tradisjoner .	<i>Gravplassmyndigheten har ansvar for at sentrale lover og forskrifter følges.</i>

10. Frank Andresen

Innspill	Svar og innarbeidelse i vedtektene
<i>(Utdrag)</i> For det første Jeg er ikke fornøyd med at brevet datert 18.12.2024 kom rett før jul. Å være pårørende til personer som ligger på kirkegårder er tungt nok og dermed å få slikt brev like før jul gjorde ikke julen noe bedre. Jeg ble ikke fornøyd i det hele tatt. Jeg tok det også opp på informasjonsmøte men virket ikke som jeg fikk noe god beklagelse på det. Jeg mener at det er så dårlig gjort at jeg mener at de som har ansvaret for det brevet burde fratrukke sin stilling. De burde også sende ut skriftlige beklagelser til alle berørte personer. Jeg mener også at det fortsatt burde være mulig med kistegraver på kirkegårdene da kravene til kistegravene burde gjelde fra når gravene er opprettet.	<i>Innspillet tas til orientering</i> <i>Det vil fortsatt være tilbud om kistegravlegging i kommunen. Begrensningen gjelder Kristiansand gravplass, og enkelte felt på andre gravplasser.</i>

11. Konrad Drangsholt

Innspill	Svar og innarbeidelse i vedtektene
<i>(Utdrag)</i> Jeg håper at resultatet av høringen blir slik at det lar seg gjøre med kistebegravelse der det er "aktive" graver. (Med aktiv grav mener jeg når første gravlagte venter på neste, hvis man har bestilt dobbel grav.) Når man på den andre siden skal ta i bruk en grav som skal gjenbrukes etter et visst antall år, er det heller naturlig at de nye vedtektene gjøres gjeldende.	<i>Innspillet tas til orientering.</i> <i>Årsak til stenging for kister er krav til størrelse på gravene. Gravplassmyndigheten må følge sentrale lover og forskrifter.</i>

Utdrag fra andre innspill

Anonymisert og forkortet av hensyn til personvern / eller fordi de primært inneholder spørsmål om konkrete graver. Innspillene er besvart / vil bli besvart direkte.

12. Jeg gravla min kone på Kristiansand kirkegård for litt over 2 år siden. Fant en plass rett ved siden av min far. Det er spart plass til mitt navn på gravsteinen til min kone. Og nå skal det liksom ikke gå an å legge ned kiste i graven til min kone!!! Jeg hadde ALDRIG gravlagt henne der om jeg hadde vist at jeg ville bli tvunget til å bli kremert når den dagen kommer. Jeg godtar overhodet ikke at dette sinnsyke forslaget skal kunne ha tilbakevirkende kraft slik som i mitt tilfelle. Jeg har jo ingen mulighet til å flytte levningene til min kone slik at vi kan ligge sammen. Det går IKKE an å komme med slike forslag ETTER man har gravlagt sine kjære og gjort plass til seg selv... håper dette blir tatt hensyn til. Ellers må det bli en rettslig prosess!! Jeg bestrider og godtar ikke forslaget om at graven min skal kun bli urne grav. Det var god plass til å legge ned kiste der for 2 år siden og det er like god plass i fremtiden.
13. Jeg reagerer sterkt på at det nå må forandres på regler angående kiste begravelse. Hvis det har fungert i alle år til nå, hvorfor forandre på dette.. Begrunnelsen virker noe tynn. En urne begravelse er vesentlig dyrere enn en vanlig begravelse. Skal vi ha et klasse skille også på begravelser i fremtiden. Å hva om en ikke ønsker urne begravelser Dette blir helt feil for meg å mine.
14. Fått brev om endring av vår stedet der vår kjære far ligger fra kiste til urneplass- Ble ganske opprørt for jeg var nært knyttet til min far og bevisst på at vi en dag skal dit....Men ikke på den måten..... Hvorfor dette, og hva kan gjøres med det?
15. Brev der avsender uttrykker uenighet til forslaget om å stenge for kistebegravelser på Kristiansand gravplass, og at det oppleves urettferdig å måtte endre en grav som allerede er bestilt.
16. Brev der avsender uttrykker sjokk på beskjednen om at graven ikke kan gjenbrukes til nye kister. Vedkommende ønsker ikke å bli kremert.
17. Brev der avsender protesterer mot endring av Kristiansand gravplass fra kistegrav til urnegrav. Vedkommende gravla sin ektefelle i 2016 i bobbel dybdegrav med hensikt om å selv skulle graves i samme grav når den tid kommer. Vedkommende ville ikke valgt Kristiansand gravplass om dette var kjent.
18. Brev der avsendere protesterer mot endring av Kristiansand gravplass fra kistegrav til urnegrav. De skulle ønske at de var blitt opplyst fra byrådet om at dette kunne skje. Da ville de valgt et annet sted. De reagerer på at vedtektene har tilbakevirkende kraft, noe som skaper undvendig angst og bekymring for alle involverte.

Innspillene tas til orientering

DEN NORSKE KIRKE

Kristiansand kirkelige fellesråd

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Ingvild Torjussen Gjone	021	25/00154-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
4/25	Kristiansand kirkelige fellesråd	11.02.2025

Arbeid med omstilling 2025

Vedlegg:

overordnet involvering og medbestemmelsesplan_til Fellesrådet

Saksorientering:

Som redegjort i økonomiplanen 2025-2028, står fellesrådet overfor betydelige økonomiske utfordringer. I 2024 ble en referansegruppe nedsatt av kirkevergen for å identifisere mulige grep for å få økonomien i balanse.

Referansegruppens er valgt med utgangspunkt i å få bredde i perspektiv og innspill:

Navn:	Stilling:	Lokasjon:	Representerer:
Irene Høæk,	daglig leder	Søgne	stor menighet
Ing-Marie Røed	daglig leder	Hellemyr	liten menighet
Kathrine Helland	daglig leder	Domkirken	Domkirken
Ben-Tore Beisland	organist	Lund	Tillitsvalgt/ ansatterepresentant
Sigurd Tveit	kateket	Vågsbygd	Tillitsvalgt/ ansatterepresentant
Monika Olsen Holt	sogneprest	Lund	Verneombud, prestatjenesten
Nils Terje Andersen	domprost	Domkirken	Domprost, bispedømmelinjen
Kirkevergens ledergruppe	ledelsen	Kirkevergens stab	overordnede føringer: Drift/vedlikehold, økonomi, HR

Rammene for arbeidet i gruppen er som følger:

- Satsinger og prioriteringer i VM-dokumentet gir føringer. Det forutsetter omprioriteringer av eksisterende ressurser.
- Økonomisk balanse uten å legge til grunn ekstra bevilgninger fra kommunen
- I størst mulig grad beskytte kjernevirksomhet
- Samarbeid mellom sokn
- Unngå oppsigelser, men benytte vakanser og naturlig avgang.
- Unngå osthøvelprinsippet, men ha tydelige satsinger og tydelige kutt
- Fellesrådet må få dekket sine kostnader
- Nært samarbeid med bispedømmerådet

Kirkevergens ledergruppe vurderer at det vil være krevende å få til ønskede prioriteringer og mål nedsatt i verdi- og måldokumentet uten samtidig å ta noen større organisatoriske grep og justere på rammer for eksisterende aktiviteter.

Kirkevergen anbefaler derfor fellesrådet om å ta initiativ til at fremtidige organiseringsmodeller utredes i 2025 med mål om å legge til rette for at Kristiansand kirkelige fellesråd kan levere på prioriteringene gitt i mål- og handlingsplan innenfor rammene av en langsiktig bærekraftig økonomi.

Det er et mål at utredningen skal være verdidrevet og mulighetssøkende og ha en god og bred forankring i organisasjonen. Involvering og dialog vil være sentralt. Vedlagt denne saken er en overordnet oversikt over hvordan en planlegger å involvere ulike aktører og interessenter, og tidspunkt for involvering av disse i første fase. Denne planen er et arbeidsdokument som vil bli videreutviklet gjennom prosessen. Det vil også utarbeides en risikovurdering dersom det besluttet å gjennomføre større organisasjonsendringer.

Forslag til vedtak

Fellesrådet ber kirkevergen legge frem en sak i løpet av 2025 med vurdering av fremtidige organiseringsmodeller og tiltak i tråd med målene i VM-dokumentet, og som sikrer økonomisk balanse jamfør vedtatt økonomiplan for 2025 – 2028.

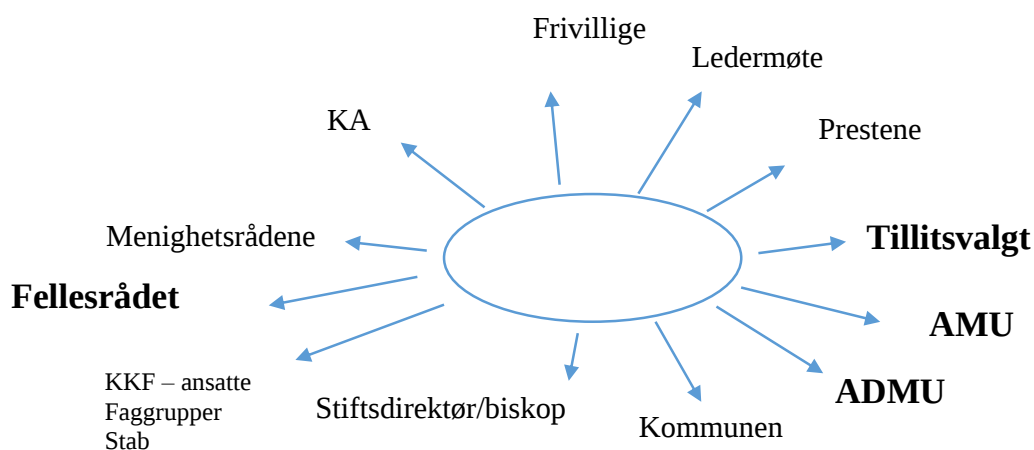
Utredningen skal inkludere:

1. En gjennomgang av nåværende organisering og ressursfordeling og identifisering av områder som kan endres, reduseres eller utgå.
2. En vurdering av mulige konsekvenser av foreslåtte endringer, inkludert risikoanalyse.
3. Forslag til konkrete tiltak og prosesser for implementering av endringene.
4. En tidsplan for gjennomføring av de foreslåtte tiltakene.

Involvering og medbestemmelse

Involvering og medbestemmelsesplan våren 2025

INTERESSEENTER SOM MÅ IVARETAS

Aktørene med fete bokstaver er formelle fora/grupper som særlig må hensyntas med formelle informasjon, drøfting og evt. forhandlingsmøter. I først omgang så vil aktørene informeres når det er møter. Når det blir aktuelt med formelle informasjon, drøfting og/eller forhandlingssaker vil disse aktørene kalles inn til ekstraordinære møter ved behov. **Det vil bli særlig relevante dersom det blir organisasjonsendringer.**

GROVSKISSE INVOLVERINGSPLAN

Målgruppe (Hvem)	Tidspunkt	Arena/kanal	Ansvar
KKF/ADMU/Tillit svalgte/stiftsdir/ Ledermøte	Sen høst 2024	Eksisterende for a	Kirkeverge/HR-sjef
Arbeidsgruppe	09.12.24	Oppstartsmøte	Prost/kirkeverge
AU- KKF	Desember	AU-møte	Kirkeverge
Alle ansatte	Januar	Digitalt fellesmøte For KKF ansatte + prester	Ledergruppen/domprost
KKF	Januar	Møter i fellesrådet	Kirkeverge

Involvering og medbestemmelse

Prester og daglige ledere	6. Mars	Fellesmøte med prester og daglige ledere	
Stabene	Mars/april	Stabsmøter	Kirkeverge/domprost
Ansatte, faggrupper, AU i menighetene	April/mai	WORKSHOP- «100 gode ideer»	Domprost/ Kirkeverge/HR sjef
Biskop/stiftsdirektør	Jan-mai	Jevnlig oppdatering via domprost som deltar på	Domprost/kirkeverge